

Turino drobulę bus galima apžiūrėti 2010 m.

Vilnius, birželio 4 d. (Bernardinai.lt) – Vatikano Pauliaus VI audiencijų salėje popiežius Benediktas XVI susitiko su Turino arkivyskupijos piligrimais, atvykusiais į Romą. Anot popiežiaus, tikėjimo atnaujinimui tinkamiausia vieta yra Šv. Petro bazilika, kur viskas liudija pirmųjų krikščionybės amžių didvyriškumą, o kankinių kraujas ir dabar iškalbingai kviečia be išlygų sekti Kristų.

„Bazilikoje ir Vatikano grotose sustoja katalikai iš visų pasaulio kraštų ir, nors priklauso skirtingoms kultūroms bei kalboms, išpažįsta tą patį tikėjimą ir yra vienintelės Kristaus Bažnyčios dalis,“ – teigė popiežius. Popiežius Benediktas XVI pritarė, kad 2010 metų pavasarį dar kartą būtų galima apžiūrėti Turino drobulę. Popiežius neabejoja, kad tai bus tinkama proga apmąstyti paslaptingą veidą, kuris tyliai kalba žmonių širdims, juos kviečia atpažinti Dievo veidą, kuris „taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo vienatinį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą“ (Jn 3.16).

„Brangūs broliai ir seserys, nebijokite save pavesti Kristui, tik Jis gali patenkinti pačius giliausius žmogaus sielos troškimus“, – drąsino tikinčiuosius popiežius. – Jokie sunkumai, jokia kliūtis tegul nesusilpnina jūsų meilės Evangelijai! Vienybę su Viešpačiu nuolatos maitinkite malda, dažna Sakramentų praktika, ypač Eucharistijos ir Išpažinties“, – palinkėjo popiežius Turino arkivyskupijos piligrimams.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose. Šv. Kazimiero bažnyčiai Worcester, MA paskelbtas mirties dekretas (p. 2)
- Sąjūdis vis dar reikalingas Lietuvai (p. 3, 9)
- Dainavimas – meilė Dievui, Tėvynei ir muzikai (p. 4–5)
- Laiškai, komentarai, nuomonės (p. 5)
- Mūsų stalui. Kubos patiekalai (p. 8)
- Ar Baltijos...? (3) (p. 9) (pabaiga)
- Dar vienos sukaktuvės – LTSC jau 25-eri (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.24 LT
1 EUR — 3.45 LT

Obama laimėjo paskutinius pirminius rinkimus

Sant Pol, Minnesota, birželio 4 d. (AFP–BNS) – Barack Obama antadienį įėjo į istoriją – jis tapo pirmuoju juodaodžiu, užsitikrinsiu vienos iš dviejų pagrindinių JAV partijų kandidato į šalies prezidentus padėtį. Demokratų partijos pergalę B. Obama pasiekė nugalėjęs itin stiprią varžovę – buvusią pirmąją šalies ponį Hillary Clinton, kuri savo ruožtu siekė tapti pirmąja moterimi JAV prezidento pareigose.

„Amerika, tai mūsų akimirka. Tai mūsų laikas. Mūsų laikas užvesti praeities politikos puslapį“, – sakė 46 metų senatorius B. Obama.

„Šįvakar galiu stovėdamas prieš jus pasakyti, kad būsiu demokratų iškeltas kandidatas į Jungtinių Valstijų prezidentus“, – pareiškė jis. Tai viena paskutinių akimirkų šioje ilgiausioje, brangiausioje ir užburiančioje pirminių rinkimų kovoje.

Įsimintina B. Obama pergalė pranašauja įtemptą visuotinių rinkimų kovą su 71 metų respublikonų senatoriumi John McCain. Lapkričio 4 d. rinkėjai turės rinktis iš pirmąją kadenciją Senate dirbančio B. Obama – maišytos rasės vadovo, atstovaujančio naujajai politikų kartai, – ir J. McCain, kuris buvo sužeistas Vietnamo kare ir kuris prašo paskutinio pašaukimo tarnybon.

H. Clinton, nors ir pralaimėjusi, atsisakė lipti nuo scenos ir pareikalaavo gerbti beveik 18 mln. už ją balsavusių žmonių. Ji pasveikino B. Obama dėl „nepaprastų varžybų“, bet atsisakė oficialiai pripažinti pralaimėjimą.

Demokratų kandidatas Illinois senatorius Barack Obama su žmona Michelle Montana vykusių pirminių rinkimų metu. Reuters nuotr.

jimą. „Klausimas yra toks: kur eisime dabar. Atsižvelgus į tai, kaip toli nuėjome ir kur mums, kaip partijai, reikia nueiti, šio klausimo nevertinu nerimtai“, – sakė ji. Buvusi pirmoji ponė niekam neleido suabejoti tuo, kad laiko save geriausia galima kandidatė į prezidentus.

B. Obama, kuriam dabar reikia suvienyti savo susiskaldžiusią partiją, išgyrė New York atstovaujančią senatorę, kuri, pasak jo, taip pat pateko į istoriją. B. Obama uždegančios kalbos apie viltį ir pokyčius nuo Irako karo pavargusioje ir recesijos baimės persekiojamoje šalyje užbaigė 16 metų trukusį Clinton šeimos vyravimą Demokratų partijoje.

B. Obama savo pergalę paskelbė laimėjęs paskutinius pirminius rinkimus Montana, po to, kai antradienį į jo pusę perėjus daugeliui superdelegatų jis užsitikrino 2,118 partijos suvažiavimo delegatų paramą, būtiną kandidato vardui užsitikrinti. Beveik galutiniais duomenimis, H. Clinton South Dakota gavo 55 proc. balsų, o B. Obama – 45 proc. Tuo tarpu Montana Illinois senatorius laimėjo 56 proc. balsų, o jo varžovė – 41 proc.

Iki rinkimų likus 5 mėnesiams, kandidatai į JAV prezidentus B. Obama ir J. McCain jau išitraukė į žodines dvikovas dėl JAV ekonomikos, Irako, taip pat – dėl to, ar kalbėtis su tokiais JAV priešais kaip Iranas.

Baltijos regiono vadovai pabrėžė energijos poreikį

Rygoje vyksta Baltijos jūros valstybių vadovų tarybos (BJVT) vyriausybės vadovų susitikimas. LETA–ELTA nuotr.

Ryga, birželio 4 d. („Reuters“ – BNS) – Baltijos regionui, apimančiam Baltijos bei šiaurės šalis, Vokietiją ir Rusiją, reikia saugaus energijos tiekimo, kad jų ekonomikos galėtų klestėti, sakė šių šalių vadovai.

Vadovai Baltijos jūros regiono šalių tarybos viršūnių susitikime nu-

matė plėsti regioninį bendradarbiavimą. Po derybų, įvykusių Latvijos, kuri baigia pirmininkauti Tarybai, sostinėje, paskelbtoje deklaracijoje svarbiausiomis skelbiamos penkios bendradarbiavimo sritys: aplinka, ekonomika, energetika, švietimas, kultūra ir civilinis saugumas.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-04-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

WORCESTER, MA

Šv. Kazimiero bažnyčia paskelbtas mirties dekretas

JANINA MILIAUSKIENĖ

Šiais metais Švenčiausios Trejybės šventę gegužės 18 d. šventėme ne džiaugsmingai, bet su giliu liūdesiu, skausmu širdyse ir ašaromis akyse. Mišių pabaigoje klebonas kun. Ričardas Jakubauskas perskaitė iš vietos vyskupo Robert J. McManus gautą laišką, kuriame pranešama, jog nuo šių metų liepos 1 d. Worcester vyskupijoje uždamos penkios katalikų bažnyčios: Notre Dame des Canadiens, Holy Name of Jesus, St. Casimir, Ascension ir St. Margaret Mary. Jos bus prijungtos prie kitų veikiančių parapijų, iš kurių mums, lietuviams, skirtoji – viena iš seniausių mūsų vyskupijoje esanti Šv. Jono parapija, vadinama visų bažnyčių Motina.

Vyskupas McManus mums, lietuviams, suteikė tarsi malonę, palikdamas vieneriems metams sekmadieniais atdarą Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurioje per tuos metus mūsų klebonas kun. R. Jakubauskas atnašaus šv. Mišias. Deja, šis vyskupo parėdymas mūsų nedžiugina. Norime, kad mūsų bažnyčia būtų atdara

kiekvieną dieną, kaip buvo iki šiol, o ne tik sekmadieniais. Mums, kurie atvykome į JAV po Antrojo pasaulinio karo, Šv. Kazimiero parapija tapo antraisiais namais. Ji priglaudė mus, jau nekalbant apie čia gimusius, augusius, stačiusius šią bažnyčią. Ji glaudžia ir visus iš tėvynės Lietuvos pastaruoju laiku atvykstančius, tik gal kai kurie jų ne taip greitai skuba į ją įsijungti, kaip mes atvykę darėme, todėl ir lankytojų skaičius mažėja.

O tai sena, garbinga ir didinga parapija, kurios gyvavimo šimtmetį iškilmingai atšventėme 1994-aisiais metais. Turėjome ir to paties vardo parapijos mokyklą, kuriai nuo pat jos atidarymo iki uždarymo 64 metus vadovavo Šv. Kazimiero Kongregacijos seselės, kurių centras yra įsikūręs Čikagoje. Daug gražaus lietuviško jaunimo jos išleido į gyvenimą. Daug mergaičių įstojo į jų kongregaciją, berniukų – į tėvų marijonų vienuolyną, kiti baigė aukštuosius mokslus ir užėmė atsakingas pareigas. Visada su giliu dėkingumu ir meile prisime name seseles.

Laikas bėgo, modernėjo, daugelis

Šv. Kazimiero bažnyčios pagrindinis altorius.

parapijiečių jau ilsisi Notre Dame, Šv. Jono ar kitose kapinėse. Viskas keitėsi, keitėsi ir bažnyčios gyvenimas. Niekada nemanėme, kad teks išgyventi skaudų bažnyčių likimą, kad jos pasiliks be parapijiečių ir bus uždarinėjamos. Tuos laikus jau gyvename. „Mirties dekretas“ paskelbtas jau ir mūsų parapijai, nepaisant, kaip mes ją mylime. Atliekame visus vyskupijos reikalavimus, skolų neturime. Finansinė būklė pasigėrėtina. Parapijos taryba labai energinga ir darbšti. Eucharistijos patarnautojai ne tik bažnyčioje atlieka savo pareigas, bet ir ligonius aplanko su šventais sakramentais. Vyresnio amžiaus altoriaus patarnautojai ir šiokiadieniais atlieka savo pareigas, patarnaudami prie šv. Mišių klebonui, kuris labai rūpinasi mūsų parapija.

Šalia visų teigiamų dalykų didžiausias rūpestis – parapijiečių mažėjimas. Kaip anksčiau minėjau, daug jų iškeliavę į Amžinybę, keliauja ir dabar, o niekas neužima paliktų tuščių vietų.

Bet nepaisant, kiek mūsų yra, nesitrauksime iš savo parapijos, nes mums vyskupo paskirtoji Šv. Jono yra nepriimtina. Ginsime Šv. Kazimiero bažnyčią, mūsų parapiją, eidami tiesos ir meilės keliu.

Šv. Roko draugijos 1895 metų vėliava. Šv. Roko draugija buvo pirmoji lietuvių draugija Brockton ir Šv. Kazimiero parapijos pradininkė.

„Šv. Kazimiero mirtis“ – vienas iš bažnyčioje esančių 10 vitražų, vaizduojančių Šv. Kazimiero gyvenimą.

Dabartinė Šv. Kazimiero bažnyčia, Worcester, MA, kuri bus netrukus uždaryta, buvo pastatyta 1953 metais. Parapija įsteigta 1898 metais.

Algio Luko nuotraukos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SĄJŪDIS VIS DAR REIKALINGAS LIETUVAI

Gegužės 31-ąją Vilniuje, Valstybiniame dramos teatre, savo darbą pradėjo XI neeilinis Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas. Šiomet Lietuvos Sąjūdis švenčia garbingą 20 metų jubiliejų, todėl renginių, skirtų šiai svarbiai datai paminėti, tiek sostinėje, tiek kituose Lietuvos miestuose bus ir daugiau. „XXI amžiaus“ žurnalistas Gintaras Visockas kalbina ilgametį Sąjūdžio pirmininką parlamentarą **Rytą Kupčinską**.

– Pirmiausiai priminkite mūsų skaitytojams, kada, kaip ir kodėl tapote Sąjūdžio tarybos pirmininku?

– Sąjūdžio tarybos pirmininku buvau išrinktas 2001 m. sausį. Tuo met įvyko eilinis Sąjūdžio suvažiavimas, buvo išrinkta taryba, o išrinktoji taryba balsų dauguma Sąjūdžiui vadovauti pasirinko mane. Į suvažiavimą atvykę delegatai absoliučia balsų dauguma pasirinko mano kandidatūrą. (...)

– Kiek Sąjūdis turi narių? Kai kurie Sąjūdžio nendraugai sako, kad tai – jau mirusi, nereikalinga organizacija, neturinti nei rimtos jėgos, nei idėjų, nei veiksmų plano.

– Pasakysiu šitaip: aktyvių, dirbančių, daug Sąjūdžiui padedančių narių turime per keletą tūkstančių, savivaldybėse užregistruoti 24 stiprūs, tikrai veikiantys skyriai. Taigi mus laikyti mirusia, popierine organizacija nederėtų. Beje, neseniai priimtas naujas įstatymas, nustatantis asociacijų veiklą. Remiantis tuo įstatymu, mes šiandien esame ne visuomeninė organizacija, bet asociacija. (...) dėl šių pakeitimų Sąjūdis tapo daugiau centralizuota organizacija. (...)

– Tikriausiai sutiksite, kad Lietuvoje susikaupė itin daug negeroivių. Kur pažvelgsi – į teismus, parlamentą, Vyriausybės veiklą – visur problemos, kurias, atvirai kalbant, drąsiai galima vadinti globaliomis, esminėmis, gyvybiškai svarbiomis.

– Sąjūdis tas negeroves mato ir visomis įmanomomis priemonėmis su jomis grumiasi. Mes ne sykį pareiškėme savo principinę nuostatą ir dėl vangios, pavėluotos iliustracijos sukeltų keblumų, ir dėl vilkinamų reformų Lietuvos teismuose, ir dėl lietuvių kalbos, tautinių tradicijų, kultūros paveldo puoselėjimo, saugojimo, ir dėl buvusios sovietinės nomenklatūros išgalėjimo aukščiausiuose valdžios ešelonuose, taip pat – ir dėl tos sovietinės nomenklatūros nebauzdiamumo. (...) Gal kai kas ir norėtų, kad mes domėtumėmės tik viena ar keliomis problemomis. Bet mano nuomone, Sąjūdžiui privalo rūpėti visi pagrindiniai valstybės gyvenimo aspektai, pradedant lietuvių kalbos išstūmimu, darkymu ir baigiant reformomis mūsų ginkluotosiose pajėgose ar valstybės saugumo departamente. (...)

– Sąjūdis ne sykį kritikavo teismus ir ragino teisinėje sistemoje kuo greičiau įgyvendinti kai kurias svarbias reformas. Pavyzdžiui, įteisinti tarėjų instituciją, kuri bent šiek tiek sumažintų galimybę nesąžiningin-

giems teisėjams piktnaudžiauti suteiktomis milžiniškomis galiomis bei savivaliauti. Bet į labai gražų Sąjūdžio pasiūlymą valdžia neatkreipė dėmesio...

– Teisingumo vykdymo Lietuvoje tema Sąjūdis kryptingai domisi nuo pat 2000 metų. Jau tada reikalavome, kad įstatymais būtų įteisinta galimybė visuomenei stebėti bei kontroliuoti teisėjų darbą. Jau tada tvirtiname, jog turėtų būti sugriežtinta teisėjų atranka, neleidianti teisėjais tapti abejotino vardo žmonėms. Šiandien visi pripažįsta, kad Sąjūdžio kelta idėja dėl visuomeninių tarėjų institucijos įteisinimo – ir svarbi, ir aktuali, ir sveikintina. Taip pat šiandien visi mato, jog mūsų pasiūlymai atidžiau žvelgti net į Konstitucinio Teismo teisėjų praeitį – aktuali. Tačiau nei tada, nei kiek vėliau Prezidentas nepanoro įsiklausyti į mūsų pastabas bei pasiūlymus, akivaizdžiai vengė susitikimų su Sąjūdžio vadovais. (...)

– Kaip Sąjūdis vertina valdžios planus atsisakyti šauktinių kariuomenės? Sąjūdis remia šauktinių, profesionalų ar vadinamąją mišriosios kariuomenės projektą?

– Būsiu visiškai atviras: Sąjūdis pasisako už vadinamąją šauktinių kariuomenę. Tiksliau tariant, mes sakome, jog Lietuvos kariuomenėje turėtų būti ir šauktinių. Sąjūdį taip pat jaudina, kad Lietuvos ginkluotųjų pajėgų vadovybė nebestiprina savanorių pajėgų, visiškai užmiršo atsargos karių rengimo reikalus. Jokių būdu negaliu sutikti su šūkiu, esą Lietuva įstojo į NATO ir Europos Sąjungą, todėl yra visiškai saugi. Taigi esą kariuomenė mums tarsi jau ir nereikalinga. Reikalinga vos ne vien tik tam, kad galėtume atlikti kai kurias misijas užsienyje – Irake, Afganistane ar Kosove. Sutinku, kad ir misijos reikalingos, sutinku, kad mūsų karių atliekama pareiga užsienyje – sudėtingas, pavojingas ir pasirengimo reikalaujantis darbas. Bet juk pagrindinis Lietuvos kariuomenės uždavinys – ginti Lietuvos, o ne kitų šalių interesus. Vien pagyrimų, kokie lietuviai šaunūs Afganistane ar Irake, mums neturėtų užtekti. Nuomonė, jog NATO mus vis tiek apgins, – klaidinga. NATO mus gins ir apgins tik tuo atveju, jei mes patys ginsimės narsiai – ir dantimis, ir nagais. Atidžiai įsiskaitykime į Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos 5-ąjį straipsnį. Ten teigiama, kad valstybė, siekianti sulaukti paramos iš Briuselio, pirmiausiai pati privalo organizuoti savo gynybą. Bet kaip mes ruošiamės patys gintis, jei beveik nebeturime savanorių, šauktinių, rezervo? Ar tai nėra kryptingas, sąmoningas, bet kruopščiai nuo visuomenės slepiamas Lietuvos ginkluotųjų pajėgų nuginklavimas bei neutralizavimas? (...)

Mane taip pat labai jaudina, kad tautiškai, patriotiškai nusiteikusiems karininkams, neturintiems jokių įtartinų praeities šešėlių, šiandien trukdoma kopti karjeros laiptais, jiems dažniausiai teskiriamos biurokratinės pareigos, jiems nesudaromos galimybės vadovauti šauktiniams ir skiepyti jiems lietuviškas tradicijas bei nuostatas.

Nukelta į 9 psl.

Skaityti greičiau ar mažiau?

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Turiu seną įprotį – kai pasijaučiu visokiais darbais darbeliais apsikroves, prisiverčiu atsisėsti ir sudaryti sąrašą kritiškų, būtinų ir galimų projektų. Tuo pačiu žiūriu į laiko paskirstymą ir jo praleidimą tipiškoje dienoje. Jau kuris laikas jaučiu, kad gal per daug laiko praleidžiu su rašytu žodžiu – spaudos sekimu ir jos skaitymu. Pagaliau prisėdau ir susirašiau, kokią spaudą pastoviai gaunu. Galvoju, kad gal čia keletą valandėlių galiu „sutaupyti“ geriau su spauda tvarkydamasis.

Pastoviai į namus gaunu 33 skirtingų pavadinimų periodinius leidinius. 20 jų yra anglų kalba ir lietuviškų reikalų visai neličia. Gaunu 4 profesinius leidinius: „American Psychologist“, „Professional Psychology: Research and Practice“, „Monitor on Psychology“, NADE organizacijos žurnalą ir „The National Psychologist“. Gaunu 5 bendros apimties leidinius: „Consumer Reports“, „Reader’s Digest“, „AARP Magazine“, „City Pulse“ ir „AARP Bulletin“. Turizmo temomis ateina taip pat 5 leidiniai: „Midwest Living“, „Motor Home“, „Highways“, „National Geographic Traveler“ ir „National Geographic Adventure“. Kiti susiję su religinėmis temomis: „Our Sunday Visitor“ ir „Faith ir Columbia“. Sveikatai lieka 1 leidinukas – „Healthy & Fit“. Pagaliau, dienraštis „Lansing State Journal“. Neskaičiuoju, kiek visa tai kainuoja. Labiau rūpi su šiais leidiniais praleidžiamas laikas, nes laikas – pinigai! Tikslų duomenų neturiu, bet stebėčiausi, jeigu bet kuriam čia minimam leidiniui paskirčiau daugiau negu pusvalandį laiko. Išimtimi būna moksliniai straipsniai, kuriuos atidedu į šalį ir pasiimu kur nors keliaudamas. Ten kartais atsiranda laiko skaitymui pasivyti.

13 kitų leidinių liečia lietuviškus reikalus. 10 yra lietuvių kalba, o likusieji 3 – anglų kalba. 5 leidiniai yra leidžiami Lietuvoje, 1 Kanadoje, o likusieji JAV. Gaunu dienraštį „Draugą“, savaitraščius „Dirvą“, „Tėviškės žiburius“ ir „Amerikos lietuvių“. 2 yra mėnesiniai žurnalai: „Pasaulio lietuvis“ ir „Akiračiai“. Kiti irgi yra periodiniai, bet kitokio dažnumo: „Mūsų žingsniai“, „Laiškai bičiuliams“, „Į laisvę“ ir „Ateitis“. Pagaliau gaunu dar 3 lietuviškus žurnalus anglų kalba: „Lituanus“, „Lithuanian Heritage“ ir „Bridges“. Spėju, kad šių leidinių peržiūra dažniausiai ribojasi mažiau nei pusvalandžiu kiekvienam leidiniui. Sąmoningai sakau „peržiūra“, nes atidžiam perskaitymui tikrai laiko nebūtų. Visada atsiranda išimčių ar koks reikalas prie „akimis permesto“ rašinio grįžti. Kartais kas nors paskambina telefonu ir klausia nuomonės apie vieną ar kitą jau išspausdintą straipsnį. Dažnas mano atsakymas yra: mačiau, bet nesigilinau. Aišku, po skambučio norisi prie to „apkalbėto“ rašinio grįžti ir savo nuomonę susidaryti.

Čia paminėta tik spausdinta, popierinė, periodinė spauda. Nepaminėtas laiko reikalaujantis knygų skaitymas. O kur dar visas žaibo greičio internetinis pasaulis, su svetainėmis, el. paštu ir kitokiomis mandrybėmis? Norisi kai kurias svetaines pastoviai aplankyti, kad ko svarbaus nepražiopsojus. Jau atsirado paslaugų, kur tau praneša apie vienur ar kitur pasirodžiusius įdomesnius, lietuviškus reikalus aprašančius straipsnius ar kokią beiškytančią kontroversiją. Vėlykų proga vienas sūnus mums įtaisė tokį priedą prie kompiuterio, kur galima ne tik telefonu kalbėti, bet ir pašnekovą matyti. Aišku, pašnekovas nori ir gali, su tavo sutikimu, ir tave matyti. Mano manymu, toks prietaisas yra ypač patrauklus meilužiams ir seneliams, pasiilgusiems savo anūkų.

Kaip matyti, draugavimas su spauda pareikalauja laiko. Ką daryti, jeigu tam per daug laiko išseikvojama? Norint sumažinti laiką, galima išmokyti greičiau skaityti. Tuos pačius leidinius dvigubai greičiau skaitant atliktų pusė tam skiriamo laiko. Mano atveju, greitesnis skaitymas yra neįmanomas. Su laiku, dar studijuodamas, ir po to, turėjau išmokyti per skaitomą puslapį „akį permesti“ ir užkabinti svarbiausius žodžius ar sąvokas. Amerikiečiai tai vadina „nugriebimu“, lyg tai būtų nugriebta pieno ašočio paviršiuje užsidėjusi grietinėlė. Daug ką sužinoti galima atidžiau perskaičius pirmąjį ir paskutinįjį paragrafus. Kitas būdas būtų mažiau ir rankas tos spaudos imti, kad mažiau reikėtų pro pirštus praleisti. Iš tikrųjų, daug spausdinamos informacijos pasikartoja, ypač jei tai yra pasaulinės naujienos ar įvykiai. Informacija ne tik pasikartoja, bet kol patenka į rankas, jau būna senstelijusi. To galima būtų išvengti tik neskant internetu ar neklausant radijo transliacijų ar nežiūrint televizijos laidų.

Sutrumpinti anglų kalba gaunamos spaudos kiekį būtų gana lengva, nes neturiu jokių ypatingų lojalumų ar prisirišimo. Priremtas prie sienos pasilaikyčiau gyvenamojo miesto dienraštį, vieną profesinį žurnalą ir turizmo leidinį. Su lietuviška spauda reikalai sudėtingesni. Atėjus priminimui prenumeratą pratęsti, prašoma ne tik prenumeratos mokesčio bet ir aukų. Tie leidiniai, kurie mano akyse yra ant neatnaujinimo ribos, tegaua tik prašomą prenumeratą be jokios aukos, bet ją vis tiek gauna, nes juk reikia palaikyti lietuvišką spaudą. Neatsimenu, kada buvo paskutinis kartas, kai neatnaujinau lietuviško periodinio leidinio. Atsimenu keletą atvejų, kur gautas leidinys nustojo būti leidžiamas ar išsikėlė į Lietuvą ir liko mažiau patrauklus. Jau įpročiu tapo kasdieninė (ruginė) duona, dantų išsivalymas ir lietuviška spauda. Kai paštininkas jos laiku neprištato, atrodo lyg kažko trūksta. Įdomu, kad į tą laikiną stygių nežiūriu, kaip į laisvo laiko atsikovojimą nuo to laiką edančio slibino.

Nesugebant greičiau ar mažiau skaityti, bet prie to pripratus, reikėtų pagalvoti apie pensiją iš tikro darbo. Žiūrint į kitus, atrodytų, kad jie turi marias laiko. Sveikas protas sako, kad jie turėtų turėti to laisvo laiko. Tačiau tie patys yra pirmieji, prisiekinėjantys, kad išėjus į pensiją laisvo laiko jiems dar labiau trūksta. Nebežinau kuo patikėti – ar logika, ar gerais bičiuliais?

CLEVELAND, OH

Dainavimas – meilė Dievui, Tėvynei ir muzikai

Š.m. balandžio 29 d. „Exultate” vėl pakvietė į savo 25-mečio vakarą

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Nuo seno žmonės mokėjo kartu dirbti ir kartu džiaugtis. Taip atsirado tautinės šventės, sukviečiančios džiaugsmui visą tautą. Besikeičiantys metų laikai savo ypatumais žmonėms pasiūlė ir kalendorines šventes, o garbinimas ir dėkojimas Aukščiausiam visus sukvietė į religines apeigas, kurios dažniausiai švenčiamos platesniu mastu negu viename krašte.

Žymiai mažesnės, bet labai svarbios yra šeimos šventės. O mums, lietuviams, gyvenantiems išeivijoje, dar prisideda ir čia susiformavusios naujos šventės. Tai džiaugsmingi susijimai, į kuriuos sukviečia veikiantys šokio ar dainos vienetai. Jų metinės šventės ar koncertai, tai ir lėšų telkimas ir jų darbo įvertinimas, ir koncertai, ir vaisės ir svarbiausia – didžiausias džiaugsmas pasiektais rezultatais ir pasidalinimas tais darbo vaisiais su plačiąja lietuvių bendruomene, vieneto rėmėjais, koncertų lankytojais, draugais ir šeimos nariais.

Ypač didelio bendruomenės narių pasididžiavimo ir pasigėrėjimo sulaukiama tokiomis progomis, kai meniniai vienetai švenčia ne tik metinius koncertus, bet grupės ar choro veiklos garbingus gimtadienius. Štai tokį gimtadienį Cleveland Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras „Exultate” šventė net du kartus, ir tikriausiai nesuklysiu sakydama, kad dar tiek pat kartų galėtų švęsti, nes visi ten dalyvavę buvome ypatingai patenkinti viskuo, kas mums buvo pasiūlyta. Senovėje lietuviai ypatingas progas švęsavo po kelias dienas iš eilės, „Exultate” šventė du kartus, bet su pertrauka.

Praėjusių metų lapkričio 17 d. choras visus sukvietė į savo veiklos 25 metų jubiliejų (1982-2007), kurį paminėjo religinės muzikos koncertu. Šalia įvairių giesmių lyg vainikas šiam jubiliejui nuskambėjo „Missa brevis in d” (muz. W. A. Mozart) paly-

dint styginių ansamblui. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje vos sutilpo beveik 400 klausytojų.

2008 m. balandžio 29 d. „Exultate” visus Cleveland bendruomenės lietuvius ir vėl pakvietė į savo 25-mečio jubiliejaus pokylį, įvykusį gražiaiame Kroatų kultūros ir pasilinksminimo centre, tik šį kartą buvo pasiūlyta pramoginė, „linksmoji” dalis: trumpas, nuotaikingas koncertėlis, vakarienė ir pasilinksminimas iki vidurnakčio.

„Mieli ir brangūs mūsų svečiai – su dideliu džiaugsmu sveikinu jus, kiekvieną, atvykusį švęsti choro „Exultate” 25-metį. Kaip smagu šį vakarą būti kartu su jumis, nes jūs esate tie, kurieėjote kartu, girdėjote mūsų giesmes bei dainas, pažįstate ir remiate mūsų veiklą ir nuolat skatinate mus žengti pirmyn. Todėl labai tinka šį gimtadienį ŠVĘSTI visiems kartu džiaugiantis mūsų bendro darbo gausiais vaisiais” – Ritos Kliorienės žodžiai, lyg norėdami iššokti iš programos pirmo puslapio eilučių, dar koncertui neprasidėjus, mus sveikino ir žadėjo puikų vakarą.

„Jūsų patirtis, išgyvenimai ir džiaugsmingos akimirkos tapo neįkainojamu užsienyje gyvenančių lietuvių istorijos puslapiu. Šiandien Jūsų choro vardas yra žinomas ir Tėvynėje, ir virtęs neatskiriama mūsų kultūrinio gyvenimo dalimi” – iš šio Lietuvos Respublikos prezidento V. Adamkaus sveikinimo programoje, pajutome, kad Lietuva įvertina išeivijos lietuvių veiklą. Lyg antspaudas prezidento žodžiams buvo „Aukso paukštė” – tai Lietuvos apdovanojimas vienetais ir jų vadovams už Lietuvos nacionalinės kultūros ir dainų švenčių tradicijos puoselėjimą. Pirmą kartą už Lietuvos ribų „Aukso paukštė” buvo paskirta išeivijos kolektyvui – Cleveland Dievo Motinos nuolatinės pagalbos parapijos chorui „Exultate”. Apdovanojimas buvo įteiktas Ritai Kliorieniėi jai kovo mė-

Choristai užriša sukaktuvinę juostą...

nesį lankantis Lietuvoje. Lemtingu sutapimu viskas kartu buvo paminėta ir atšvęsta šiuo gimtadienio pokyliu.

Mažomis švieselėmis pasipuošusi salė visus glostė romantiška nuotaika, o trumpa ir nuotaikinga choro programėlė mūsų jausmus kaip kamuoliuką mėtė tai į jaunystės prisiminimus, tai pirmąją meilę, tai šokio sukūrį, ilgesį ar džiaugsmą.

Vakaro programą pradėjo solistė

Virginija Bruožytė-Muliolienė atlikusi L. Bernstein dainą „Naktis puiki” (Iš „West Side Story”). Ir ji buvo teisi, naktis, vakaras tikrai buvo puikus. Choristai dainuodami ir plojo, ir šoko, ir net scenine laikysena perdavė atliekamo kūrinio charakterį, visus užkrėsdami šventine nuotaika. Choro atliekamiems kūriniais akompanavo Rimo Kaspučio orkestrėlis „Romantika”. Lietuvių šiuolaikinės muzikos orkestrai išeivijoje retenybė ir prabanga. Muzikantai ne tik akompanavo, bet vėliau nepailstamai visus linksmino lietuviška šokių muzika iki vidurnakčio nusitęsusiems šokiams.

Nuotaikingai programai pasibaigus choristai pusračiu apjuosę salę pagiedojo maldele prieš valgį, kuriai įvadą padarė parapijos klebonas kun. G. Kijauskas. Puikiai pradėtas vakaras ir toliau tęsėsi ne tik su dvasiniu pasitenkinimu, bet ir su skania vakariene, po kurios tuoj pat prasidėję šokiai išjudino visus svečius į šokių aikštelę. Net ir televizijos programa „Šokit su žvaigžde” negalėjo lygintis su klevelandiečių gabumų ir entuziazmo šokiais, šypsena ir puikia nuotaika. O į šį vakarą buvo susirinkę beveik 300 „Exultate” choro rėmėjų ir gerbėjų.

Pertraukos metu choro vadovė R. Kliorienė padedama akordeonistų visus sukvietė į ratą bendroms dainoms. Nebūtume dainuojančios tautos vaikai, raginti tikrai nereikėjo, tuoj pat visi susikibę traukėme dainą po dainos, sukome ratelius, lingavome pagal melodijos taktą. Energijai palaikyti vieni vaišinosi įvairiais pyragais, kiti troškuli malšino baro

R. Kliorienė su choristais, kuriems parvežė „Aukso paukštę” iš Lietuvos.

darbuotojų siūlomais gėrimais, kiti gėrėjosi choro veiklos ir pasilinksminimų per praėjusius metus video vaizdų įrašais arba nusipirkę po rožės ar gvazdiko žiedą ieškojo tinkamo asmens jį įteikti, ir užsitikrinti pasižadėjimą kitam šokiui, o gal ir visam vakarui.

Bet kokios šventės mūsų gyvenimo puslapiuose blykstelį lyg trumpa akimirka, o kartais net suabejoji, ar tikrai ji įvyko. Prisiminimams atgavinti lieka rašytas žodis leidinyje, spaudoje ar nufilmuotoje medžiagoje. Toks „metraštis“ po šio smagaus pokylio – tai labai dailios choro „Exultate“ suvenyrinės programos (red. Eglė Laniauskienė), kurių jie paruošė net dvi – lapkričio ir balandžio mėnesio koncertams, ir kurios labai skiriasi viena nuo kitos. Jeigu pirmoji atspindėjo choro veiklą apskritai, nuopelnus, svarbesnius koncertus ar įrašų išleidimą, šioje programoje buvo švenčiamas kiekvienas chore dalyvaujantis asmuo. Pavienės dainininkų nuotraukos ir jų nuoširdūs pasisakymai leido giliau pažvelgti į kiekvieno žmogaus asmenybės įvairumą ir choro reikšmę jų gyvenimuose.

„Dainuojant chore, man yra maloni proga išreikšti savo meilę Dievui, mūsų brangiai Tėvynei ir muzikai“ – pasisako daugiau kaip dvidešimt metų chore dainuojanti D. Apanavičienė. D. Armonienė, chore dainuojanti nuo 1984 metų save kaltina, kodėl neįstojo anksčiau. Ji džiaugiasi matydama įvairių kartų, talentų ir pažiūrų žmones jungiantis bendrai dainai. „Kartu švenčiame choristų gyvenimo svarbius įvykius: vedybas, gimimus, ir kartu liūdime, kai iškeliauja šeimos narys amžinybėn“, – baigia D. Armonienė. Choro solistė Virginija Bruožytė-Mulionienė nuoširdžiai pasidalina savo gyvenimo

akimirkomis, jai emigravus iš Australijos į Ameriką, rašydama, kad ją sužavėjo Cleveland miestas, nors visiems choristams atrodo, kad tai buvo gabus ir gražus „Exultate“ tenoras Jonas Muliolis, kuris visam laikui prisiviliojo choro žvaigždę – Virginiją iš Australijos į Cleveland.

Choristų pasisakymai visi iki vieno jausmingi ir nuoširdūs. Simas Kijauskas dėkoja Dievui už visas duotas gyvenimo palaimas, Saulius Kliorys stebisi, kad jis ir jo mamytės įkurtas choras beveik vienmečiai. „Daug kas per mano 25 metus pasikeitė – namai, mokyklos, draugystės, mados, požiūriai. O kiek porų batų išaugau per tuos metus!“ – prisimena Saulius, todėl jis didžiai vertina tą neapčiuopiamą ir neįkainojamą vertybę – žmogaus ryšį su tautos dvasia ir su jį supančiais žmonėmis.

Kiekvieno žmogaus didžiausias turtas – tai dvasinės vertybės, išdalinta meilė kitiems, džiaugsmas širdyje ir niekada nenutrūkstančios giesmės, raudos ar džiaugsmingos dainos atodūsis. Tai ir yra pati gražiausia dovana, ką galime padovanoiti vienas kitam. Choro vadovė, mokytoja, kompozitorė, dirigentė Rita Kliorienė ir yra tas žmogus, kuris giliai jausdamas jį supantį pasaulį, pasiima iš jo viską, kas gražiausia, ir iš savo širdies viską sudeša į savo kūrybą, į savo nepailstamą ilgų metų darbą. O Ritos Balytės žodžiais: „Mieliausiai Ritai Kliorienei nuoširdžiai dėkoju už visą jos darbą, linkiu jai Dangiškos palaimos, tolimesnio įkvėpimo ir patvarumo, linkiu jai išlaikyti tokią pat energiją, nešant pasauliui didelę meilę muzikai.“ Belieka tik pridėti ir savo vardus prie visų šventėje buvusių dalyvių linkėjimų bei visų choro gerbėjų, kurie stebėjome ir džiaugėmės šio vieneto darbu visus tuos 25-erius metus.

Bendras salės ir scenos vaizdas.

Bob Kunesh nuotraukos

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

JEI VEIKLA BUS GRĮSTA BENDRADARBIAVIMU IR SUSITARIM AIS

Gera i, kai tauta turi atstovų, kurių poelgiais gali didžiuotis visi. Darius Udry s turi tokią galimybę asmeniškai. Jo prosenelė buvo žmogus, kuris rizikuodamas gelbėjo nekalto žmogaus gyvybę. Toks atminimas turėtų būti brangus kiekvienam. Tai įtakoja ir žmogaus pasaulėžiūrą. Būčiau daug laimingesnė, jei kas nors iš mano artimųjų būtų išdrįsęs taip pasielgti tuo visiems nežmonišku metu. Jokios žalos mums niekas negalėtų padaryti, jei patys nesijautumėm kalti...

Buvo pasisakymų, kaltinančių D. Udrį dėl padarytų žingsnių, susijusių su Lietuvių tautinių šokių švente. Žinoma, galima matyti tik neigiamą to pusę. Tačiau visada galima pamatyti ir teigiamą. Nereikėtų visko suvesti tik į savanaudiškumą. Gal tai bus naudinga visiems ir daug platesne prasme?

Gal turiu per daug idealizmo. Ne visada žinau, kaip praktiškai spręsti problemas. Tačiau iš gyvenimo patir-

ties visi žinom, kad kai kurių žmonių prigimtis labiau linkusi prie praktinės veiklos. Tokie žmonės veržte veržiasi įveikti kliūtis. Jauni žmonės tai išreiškia daug energingiau ir, aišku, juos dažnai patraukia sritis, kur „vandenys užsistovėję“. Na, konkrečiai kokia nors sritis gali priklausyti nuo daug ko: būdo bruožų, kompetencijos, patirties, aplinkybių, pasaulėžiūros... Todėl jei atsiranda energingų jaunų žmonių, kurie gali ir nori veikti, kodėl reikėtų juos „plikti“ (beje, tuo pabrėžiant savo priešiskumą konkrečiu klausimu)?

Džiugu, kad mūsų mylima Šokių šventė gali vykti ir be kitataučių pagalbos (ir valio! – tikiu, kad ji ir toliau sklandžiai gyvuos). Ir akivaizdu, kad perspektyva šiais laikais žmonijos laukia tada, jei veikla bus grįsta bendradarbiavimu ir susitarimais. Stenkimės praplėsti akiratį ir ieškokime pusiausvyros visame kame.

Rasa Morkevičiūtė,
Boston, MA

BUVAU LABAI ĮSIGANDUSI

Noriu papasakoti apie „broliškos tautos“, t. y. lenkų, išdaigas. Buvau grįžusi į Lietuvą tada, kai pirmą kartą lenkai „saugojo“ Lietuvos oro erdvę. Gyvenu Šiauliuose 4 aukštų name, pirmame aukšte. Darbavausi virtuvėje ir staiga – namas dreba (Chruščiovinis), langai barška. Žvilgt pro langą – ogi didžiulis naikintuvas prieš virtuvės langus, taip žemai, kad net rusai nėra taip chuliganiškai pasielgę, nors mes, šiauliečiai, esame jų matę labai daug, net vienas kito negirdėdavome, apie ką kalbėjome. Lenkai taip tyčiojosi iš mūsų tą dieną net porą kartų, o ir sklandytuvą buvo apsupę: vienas skrido virš galvos, o

kitas – sklandytuvo apačia, o sklandytojas buvo apmireęs iš baimės. Tai tiek baimės ir išgąsčio jis patyrė iš „broliškos tautos“.

Gegužės 5 d. išsiunčiau siuntinukus į Lietuvą lėktuvu per lenkų firmą (5034 S. Archer Ave.). Šiandien gegužės 27 d., bet siuntinių dukros dar negavo. Klausiu, kodėl taip ilgai keliauja siuntiniai, juk sumokėjau po 100 dol. už greitą pristatymą. Atsakymas buvo, kad bus pristatyta per 30 dienų. Tai toks greitas jų pristatymas – vėžlio žingsniu.

Grazina Šiaučiūnienė
Orland Park, IL

PROTO MANKŠTA 2 ARBA ATSAKYMAS J. GAILAI

Gerb. Juozas Gaila („Draugas“, 2008 m. gegužės 21 d.) ilgame laiške tarp kito rašo: „Gerb. Petro Pagojaus sakiny s apie kažkokį mano kovojimą ir viršenybę yra taip netaisyklingai lietuviškai parašytas, kad sunkiai suprantamas. Jei tai buvo noras mane įzeisti, tai pavyko. Taip, įžeidė.“ Tikriausiai tas sunkiai suprantamas sakiny s būtų buvęs suprantamesnis, jei būčiau parašęs: „Ar ne per daug Juozas Gaila, kaip buvęs PLB valdybos pirmininkas, užsimojo, galbūt ir neužtarnautus nuopelnus priskirti PLB?“

Kadangi gerb. Gaila neseniai paminėjo „Drauge“, kad tarp VLIKo ir PLB buvo trintis, jokio noro neturėdamas įzeisti Gailos, parašiau tą

paprasčiausią pastabėlę. O kadangi gerb. Gaila įsižeidė, tai aš labai, labai dėl to atsiprašau. Bet manau, nors galiu ir klysti, kad įsižeisti nebuvo dėl ko – nes nei žmogaus asmenybė, nei jo orumas nebuvo ir nėra paliestas.

Gerb. Gaila padarė pastabą. Jis rašo: „Nesuprantu, kodėl jis (P. Pagojus – Red.) rašo: 'mūsų' tartum būtų kitas komitetas – ne mūsų.“ Čia aš ne visai teisingai pasisavinau Gailos rašymo stilių, nes jis rašo: „Australijos vyriausybei oficialiai Pabaltijo kraštų inkorporacija, mūsų PLB ir...“ Dar kartą labai atsiprašau.

Petras Pagojus
Detroit, MI

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefoną numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, birželio 4 d. (BNS) – Įtakingame ekonominiame savaitraštyje „The Economist“ pasirodė Lietuvos, kaip patrauklios šalies investuotojams, reklama. Reklaminę akciją šio leidinio verslo skylyje pasiūlė Lietuvos ekonominės plėtros agentūra (LEPA).

„Pasaulio verslo visuomenė mažai žino apie Lietuvą. Todėl, pagal Vyriausybės patvirtiną Investicijų skatinimo 2008–2013 metų programą, numatyta gerinti Lietuvos kaip palankios investuoti šalies įvaizdį. Manome, kad reklama žymiamame pasauliniame žurnale – puiki pradžia Lietuvos garsinimui pasaulyje“, – sako LEPA generalinis direktorius Titas Anuškevičius.

Šios reklaminės akcijos metu apie Lietuvą turėtų sužinoti daugiau nei milijonas savaitraščio „The Economist“ skaitytojų.

Siūloma dvigubą pilietybę numatyti ir NATO pasus turintiems lietuviams

Vilnius, birželio 4 d. (BNS) – Seimo Žmogaus teisių komitetas (ŽTK) pritarė kelių parlamentarų siūlymui naujajame Pilietybės įstatyme numatyti galimybę, jog dvigubą pilietybę gali turėti ne tik Europos Sąjungos (ES), bet ir NATO šalių pasus turintys lietuviai.

Tokią nuostatą įtraukti į teisės aktą pasiūlė liberalsąjūdielis Gintaras Steponavičius, konservatorius Andrius Kubilius bei dar keli parlamentarai.

Tačiau, pasak komiteto pirmininko Armino Lydekos, ši grupė, kuri galės pretenduoti turėti du – Lietuvos ir kitos valstybės – pasus, nėra vienintelė: jų iš viso yra 7, todėl ne ES ar ne NATO šalyse gyvenantys tautiečiai taip pat atskirais atvejais galės turėti dvigubą pilietybę.

Atskirą grupę, galėsiančią turėti Lietuvos ir gyvenamosios valstybės pasą, sudaro politiniai tremtiniai ir kaliniai bei trijų kartų jų palikuonys. A. Lydekos teigimu, ši nuostata labai svarbi Rusijos, Kazachstano ir kitų šalių lietuviams, kurie šiose valstybėse atsidūrė po trėmimų, vykdytų tuometinėje Sovietų Sąjungoje.

Į trečiąją asmenų grupę patenka per sovietinės okupacijos laikotarpį (1940–1990 m.) iš Lietuvos pasitraukę asmenys bei trijų kartų jų palikuonys.

„Tai svarbiausia Australijoje, Vokietijoje, na ir, be abejo, Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantiems lietuvių kilmės asmenims“, – sakė A. Lydeka.

Ketvirtąją grupę sudaro už Lietuvos sienų tradiciškai gausiai gyvenančios lietuvių kilmės bendruomenės, įsikūrusios valstybėse, su kuriomis Lietuva turi bendrą sieną. Tai reiškia, kad į Lietuvos pilietybę galės pretenduoti Baltarusijos, Lenkijos bei Rusijos Kaliningrado srities lietuviai.

Dvigubą pilietybę išlaikys ir iki šiol du pasus turintys piliečiai, kuriems Lietuvos pilietybė buvo suteikta išimties tvarka prezidento dekretu. Tai yra penktoji įstatyme numatyta grupė.

Šeštąją sudaro Lietuvos piliečių vaikai. Komitetas pritarė, jog bet kur gimę Lietuvos piliečio vaikai turės

teisę būti kartu ir kitos valstybės, ir Lietuvos piliečiais. Minima nuostata yra svarbi Airijos ir JAV lietuvių vaikams, nes šiose valstybėse galioja vadinamasis „ius soli“ principas, kuris reiškia, kad asmuo tos valstybės pilietybę įgyja gimdamas šios šalies teritorijoje, nepriklausomai nuo tėvų valios. Tuo metu pagal Lietuvos dabar galiojusią teisę, įgiję kitos valstybės pilietybę, mažieji lietuviai iš karto praranda galimybę gauti Lietuvos pasą.

Ir galiausiai, paskutiniąją, septintąją grupę teoriškai galėtų sudaryti bet kurioje valstybėje gyvenantys lietuviai, su kuriais Lietuva pasirašytų tarptautinę sutartį, įsipareigojančią, jog, tarkime, Lietuvoje rezduojantys užsieniečiai galėtų turėti Lietuvos, o kitoje valstybėje nuolat gyvenantys lietuviai galėtų pretenduoti į tos valstybės pasą. Šiuo metu Lietuva nėra sudariusi nė vienos panašaus pobūdžio sutarties.

Anksčiau Seimo valdybos sudarytos darbo grupės paruoštame įstatymo projekte buvo numatyta, jog pirmąją grupę asmenų, kurie turi teisę į dvigubą pilietybę, sudarys tik ES šalių pasus turintys lietuviai, tačiau ši nuostata papiktino užsienio lietuvių, kurie manė esą diskriminuojami. Tuo metu Lietuvos teisininkai mano, jog, atsižvelgus į Konstituciją, įstatymas nepagrįstai išplečia dvigubą pilietybę gauti galinčiųjų asmenų ratą. Dėl šios priežasties Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK) kiek anksčiau kreipėsi į Vyriausybę išvados, bet Seimo valdyba šį kreipimąsi atmetė ir klausimo svarstymas komitetuose toliau tęsiamas.

Šiuo metu Konstitucijos 12 str. 2 dalyje galimybė turėti dvigubą pilietybę numatoma tik išimtiniais atvejais, tačiau šis klausimas yra itin svarbus užsienio lietuviams – tapę valstybės, kurioje gyvena, piliečiais jie iškart praranda Lietuvos pasą.

2006 metų rudenį Konstitucinis Teismas išaiškino, kad pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančius pagrindiniam šalies įstatymui.

JAV specialistai vertina Lietuvos pasirengimą beviziam režimui

Vilnius, birželio 4 d. (BNS) – Lietuvoje lankosi JAV krašto saugumo departamento specialistai, kurie vertina Lietuvos pasirengimą tapti JAV bevizio režimo programos nare. Jie susitiko su Policijos departamento vadovais, lankėsi Vidaus reikalų ministerijoje.

Pasak Policijos departamento pranešimo, šiemet kovą Lietuvai pasirašius Supratimo memorandumą su JAV dėl abipusių ketinimų siekti kuo skubesnio vizų panaikinimo Lietuvos piliečiams, toliau vyksta Lietuvos ir JAV įstaigų praktinio bendradarbiavimo šioje srityje derinimas.

Tuo pagrindu balandį JAV pateikė Vizų atsisakymo programos įgyvendinimo susitarimų aiškinamąjį raštą, kuriuo pasiūlė Lietuvai pradėti praktines dvišales konsultacijas šiose srityse: dalintis informacija apie keleivius, keistos informacija apie asmenis, susijusius ar įtariamus sąsajomis su terorizmu, dalijantis informacija kovos su terorizmu ir sunkių nusikaltimų srityje, informacija apie migraciją, perduodamų duomenų apsauga ir kt.

Pasak pranešimo, reikalavimas keistis su JAV informacija apie įtariamus teroristus yra viena svarbiausių narystės Vizų atsakymo programoje sąlygų. Toks susitarimas turės būti sudarytas iki Lietuva galės dalyvauti

šioje programoje.

Kaip kovo mėnesį BNS sakė JAV ambasados Vilniuje konsulas James Fellows, ar Lietuva atitinka bevizio režimo reikalavimus, bus sprendžiama šių metų rudenį. Rugsėjo 30 d. JAV baigiasi finansiniai metai, todėl po šios dienos bus peržiūrima statistinė informacija, kiek buvo atmesta Lietuvos piliečių paraiškų JAV vizai gauti.

Viena iš JAV nustatytų sąlygų beviziam režimui gauti yra reikalavimas, kad atmestų paraiškų vizai gauti kiekis neviršytų 10 proc. ribos. 2006 metais šis Lietuvos rodiklis buvo 27,7 proc., tuo tarpu pernai, pasak URM sekretoriaus Oskaro Jusio, Lietuvoje riba nebuvo peržengta. Tačiau ją viršijo užsienyje gyvenantys lietuviškų pasų savininkai, kurie taip pat gali prašyti JAV vizos.

Apie 400 tūkst. tautiečių gyvena užsienyje, didžioji dalis – Jungtinėje Karalystėje ir Airijoje. Nemažai emigrantų, prašydami JAV vizų, negali pateikti pažymų, jog turi gerą tarnybą, nuolatines pajamas ar nekilnojamojo turto. Nesant užtikrinimo, jog jie po kelionės į JAV bus suinteresuoti grįžti į dabartinę savo gyvenamąją vietą, vizų jie dažnai negauna.

Lietuva vienašališkai panaikino vizų režimą JAV piliečiams 1994 metais.

Jaunus mokslininkus gena miglota profesinio tobulėjimo ateitis

Vilnius, birželio 4 d. (BNS) – Pagrindiniai jaunųjų mokslininkų išvykimo iš Lietuvos motyvai – miglota mokslinio tobulėjimo ateitis ir nepasitenkinimas šalyje susidariusia mokslo ir studijų padėtimi.

Tai liudija tyrimo „Protų sugražinimo programos parengimas ir įgyvendinimas“ duomenys, kurį Užsienio lietuvių rėmimo centro užsakyму atliko Socialinių inovacijų institutas. Tyrimas buvo atliekamas apklausiant trumpalaikiams vizitams į Lietuvą atvykusius užsienyje bei įvairiose Lietuvos mokslo ir tyrimų įstaigose dirbančius mokslininkus.

Lietuvos mokslo įstaigų apklausos duomenimis, 41 proc. mokslinė tiriamąja veikla užsiimančių įstaigų padalinių darbuotojų yra išvykę trumpalaikiam darbui, 23 proc. – ilgalaikiam darbui į užsienį. Tiek trumpalaikiam, tiek ilgalaikiam darbui gerokai dažniau išvykstama iš universitetų ir mokslo institutų nei iš kolegijų.

Anot tyrimo, per nepriklausomybės metus valstybinės Lietuvos mokslo ir studijų įstaigos prarado ne mažiau kaip 750 mokslo darbuotojų.

Lyginant su dabartiniu mokslininkų ir tyrėjų skaičiumi Lietuvoje, tai sudarytų beveik 5 proc. visų mokslininkų ir tyrėjų. Tačiau į šį skaičių neįskaitomi magistrai, išvykę studijuoti doktorantūroje ar ne į mokslo įstaigas išvykę dirbti tyrėjai ir mokslininkai, todėl mokslininkų emigracijos dydis turėtų būti didesnis.

Pasak projekto vadovo, Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos institute dirbančio daktaro Tomo Žalandausko, pusė mokslo ir studijų įstaigų padalinių, iš kurių tyrėjai yra išvykę ilgalaikiam darbui į

užsienį, nurodė, kad jie prieš išvykdamu buvo doktorantai, todėl didžiausią protų nutekėjimo dalį sudaro jauni, perspektyvūs žmonės. Tai, anot jo, dar labiau gilina žmogiškųjų išteklių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros sektoriuje senėjimo problemą.

T. Žalandausko teigimu, išvykę jauni mokslininkai labiausiai pabrėžia norą kelti savo kvalifikaciją, dirbti pasaulinio lygio mokslo centruose, susipažinti su pasaulinėmis mokslo vystymosi kryptimis, atlikti šiuolaikinius tyrimus mokslo srityse, neturinčiose tradicijų Lietuvoje.

„Dar viena iš pagrindinių išvykimą lemiančių priežasčių – nepasitenkinimas mokslo ir studijų padėtimi Lietuvoje: blogomis darbo sąlygomis, uždara mokslo sistema, neveiksminga mokslo politika, hierarchiniais santykiais akademineje bendruomenėje. Trečia pagal svarbą priežasčių grupė – ekonominiai motyvai: menkas darbo užmokestis, prastos gyvenimo sąlygos“, – pasakojo T. Žalandauskas.

Tyrimo autoriai taip pat daro išvadą, kad nors daugelis išvykusių mokslininkų sako norintys sugrįžti, tačiau nurodo sugrįžimui kliudančius veiksnius – teigiamų pokyčius mokslo politikoje (didesnis mokslo finansavimas, konkurencingi atlyginimai) nebuvimą ir iškylančias kliūtis siekti profesinio tobulėjimo bei karjeros.

Bene daugiausiai apklausoje dalyvavusių kritikos susilaukė Lietuvos mokslo administravimo problemos – biurokratiniai suvaržymai, viešųjų pirkimų procedūros, labai apsunkinančios projektų vykdymą, taip pat didelis mokslininkų pedagoginis krūvis, neleidžiantis didžiausią dėmesį skirti moksliniams tyrimams.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Reikalaujama neleisti Iranui tapti branduoline valstybe

Izraelio ministras pirmininkas Ehud Olmert: „Tarptautiniai ekonominiai ir politiniai apribojimai Iranui tėra pirmas žingsnis ir turi būti labai sugriežtinti.“

Reuters nuotr.

Washington, DC, birželio 4 d. (AFP–BNS) – Izraelio ministras pirmininkas Ehud Olmert pareiškė, kad Irano branduolinę programą būtina sustabdyti visomis galimomis priemonėmis.

Kalbėdamas Washington susitikime su Amerikos viešųjų ryšių su Izraeliu komitetu (AIPAC), E. Olmert sakė, kad Teheranui būtina duoti pajusti, kokie baisūs padariniai jo laukia, jeigu jis toliau kurs branduolinį ginklą.

„Tarptautinės bendrijos pareiga ir atsakomybė – išaiškinti Iranui griežtomis priemonėmis, kad tolesni mėginimai įgyti branduolinį ginklą turės itin didelių griaujamų padarinių“, – šiai įtakingai lobistinei organizacijai sakė Izraelio premjeras.

„Tarptautiniai ekonominiai ir politiniai apribojimai Iranui, kad ir kokie svarbūs būtų, tėra pirmas žingsnis ir turi būti labai sugriežtinti“, – sakė jis. Premjeras pridūrė, kad „ir Izraelis, ir bet kuri kita šalis laisvajame pasaulyje priešinsis branduolinio

Irano galimybei“. Šiems E. Olmert žodžiams klausytojai plojo atsistoję.

JAV ir kitos šalys kaltina Iraną siekiant slapta susikurti branduolinį ginklą, bet Teheranas primygtinai tvirtina, kad jo branduolinės programos tikslai yra vien taikūs.

Kaip manoma, trečiadienį E. Olmert apsvarstys šią temą susitikime su JAV prezidentu George W. Bush.

Izraelio premjero kalba, kuri, apžvalgininkų teigimu, yra iki šiol pats griežčiausias išpėjimas Teheranui, buvo pasakyta netrukus po, kai Irano dvasinis vadovas ajatola Khamenei dar kartą pasakė, kad šiitiška respublika niekada neatsisakys savo branduolinės programos.

Izraelyje šiuo metu prokurorai tiria įtarimus, kad E. Olmert iš vieno JAV finansininko neteisėtai gavo didelės pinigų sumas. Jis pats neigia, kad kaip nors piktnaudžiavo.

Izraelio premjeras taip pat susiduria su tarptautine kritika dėl jo vyriausybės planų išplėsti žydų gyvenvietes arabiškojoje Rytų Jeruzalėje.

JAV armijos vadas atvyko į Pakistaną derėtis

Pakistano prezidentas P. Musharraf.

Reuters nuotr.

Islamabadas, birželio 3 d. (AFP–BNS) – JAV štabų vadų komiteto pirmininkas admiras Michael Mullen atvyko į Pakistaną vesti derybų dėl antiteroristinės kovos su šios šalies armijos vadais. Tai jau antras M. Mullen apsilankymas per pastaruosius 3 mėnesius. Apsilankymas pra-

sideda po išvakarėse mirtininko surengto išpuolio prieš Danijos ambasadą Islamabado ir Washington nuogastaujant dėl galimų taikos susitarimų su Talibanu kovotojais.

„JAV kariuomenės vadas ves derybas su armijos vadu generolu Ashfaq Kayani ir štabų vadų komiteto pirmininku generolu Tariq Majeed“, – agentūrai sakė armijos pareigūnas.

Šeši žmonės, įskaitant vieną Danijos pilietybę turintį asmenį, žuvo per pirmadienio išpuolį Islamabado. Pakistano pareigūnai tvirtina, kad jį greičiausiai surengė Talibanas, siekdamas atkeršyti už Danijos spaudoje išspausdintas jų požiūriu šventvagiškas karikatūras.

Prezidento Pervez Musharraf politiniai sąjungininkai buvo nugalėti vasario mėnesį vykusiuose visuotiniuose rinkimuose ir naujoji vyriausybė pažadėjo atšaukti jo ilgai vykdytą karinę politiką genčių kontroliuojamame regione prie Afganistano sienos. JAV įitaria, kad taikos pasiūlymai tik paskatins išpuolius Afganistano teritorijoje.

EUROPA

BRIUSELIS

NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer yra įsitikinęs, kad Sąjungos plėtros procesas padeda plisti saugumui ir demokratijai. Šiaurės Atlanto sąjungos generalinis sekretorius spaudos konferencijoje Briuselyje pareiškė įsitikinimą, kad visos Vakarų Balkanų šalys, kai atitiks NATO reikalavimus, bus Sąjungos narės. „Aš taip pat tikiu, kad kartą, kaip tai pareiškė valstybių ir vyriausybių vadovai Bukarešte, Ukraina ir Graikija taps NATO narėmis“, – sakė generalinis sekretorius. „Kada tai įvyks – tai jau kitas klausimas. Tačiau NATO plėtra, be abejo, prisidės prie saugumo ir demokratijos plitimo“, – pabrėžė jis.

VARŠUVA

Lenkijos užsienio reikalų ministras Radosław Sikorski atvyko į Afganistaną, kur NATO vadovaujamoje pajėgose tarnauja 1,6 tūkst. lenkų karių, pranešė Lenkijos naujienų agentūra PAP. Saugumo sumetimais R. Sikorski sekretoriatas atsisakė komentuoti šį apsilankymą, apie kurį nebuvo pranešta iš anksto. PAP nurodo, kad R. Sikorski turi susitikti ir derėtis su afganų pareigūnais. Lenkų kariai tarnauja NATO Tarptautinėse saugumo paramos pajėgose (ISAF), kurias sudaro 50 tūkst. karių iš 40 valstybių ir kurios padeda afganų vyriausybei kovoti su Talibanu sukilėliais. Afganistane yra žuvę 3 lenkų kariai, o apklausos rodo, kad Lenkijoje karių misija Afganistane yra labai nepopuliari.

SUCHUMIS

Suchumis nesutinka, kad būtų pakeista taikos palaikymo operacijos, kurią NVS (Nepriklausomų Valstybių Sandraugos) kolektyvinės taikos palaikymo pajėgos vykdo nesutarimų vietoje Gruzijoje, formulė, pareiškė Abchazijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Maksim Gvindžija. „Įsitikinome, kad formulė, kurios laikomasi 15 metų, yra veiksminga. Nesutarimų zonoje visą šį laiką vyravo

taika, ir tai svarbiausias NVS kolektyvinių taikos palaikymo pajėgų operacijos laimėjimas“, – agentūrai „Interfax“ sakė M. Gvindžija, komentuodamas Europos Komisijos išorės ryšių ir Europos kaimynystės politikos komisarės Benita Ferrero-Waldner pareiškimus dėl taikos palaikymo pajėgų sudėties nesutarimų vietoje. „Įtampa Suchumio ir Tbilisio tarpusavio santykiuose kyla dėl priešiško Gruzijos, nuolat pažeidinėjančios ugnies nutraukimo susitarimą, veiksmų“, – pažymėjo diplomatas.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos Valstybės Dūma pasiūlė šalies prezidentui ir vyriausybei išnagrinėti klausimą dėl Maskvos pasitraukimo iš Draugystės, bendradarbiavimo ir partnerystės sutarties su Ukraina, jeigu bus įgyvendintas oficialiojo Kijevo planas stoti į NATO. Kaip paaiškinama dokumente, tai susiję su tuo, kad Ukrainos valdžia ėmėsi karinių, politinių, kultūrinių ir informacinių propagandinių priemonių, kuriomis siekiama atsitraukti nuo tradicinių draugiškų santykių tarp abiejų šalių. Itin didelių priešiško rusų parlamentarai turi Ukrainos veiksmams dėl Rusijos Juodosios jūros laivyno.

AZIJA

DAKA

Bangladeše, kur paskelbta nepaprastoji padėtis, vykdant didelę operaciją prieš nusikalstamumą, per savaitę buvo sulaukyta mažiausiai 10 tūkst. žmonių, pranešė policija. Nacionalinės policijos viršininkas Nura Mohammad sakė, kad šios saugumo operacijos, kuri turi trukti mėnesį, tikslas yra saugumo padidėjimas prieš šiais metais numatytą šalies grįžimą prie demokratijos. „Suimame tik tuos, prieš kuriuos yra konkrečių įtarimų, bylų ar įrodymų. Daugelis jų yra kontrabandininkai ir neteisėtai laikomų ginklų savininkai. Šie suiėmimai neturi politinių motyvų“, – nurodė jis. Pasak policijos viršininko, per pastarąsias 24 valandas buvo suimta daugiau kaip 1,7 tūkst. žmonių.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervažimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Mūsų stalui

Kubos patiekalai

Atvykę į Kubą, turistai niekada nesuvalgo viso jiems patiekto maisto. „Kodėl jūs tiek mažai valgote?“ – klausinėja kubiečiai. Turistai paprastai į klausimą atsako klausimu: „O kaip jūs galite iškart šitiek suvalgyti?“

Karibų salose iš tikrųjų daug valgoma. Kalba ir kultūra, kaip ir kulinarijos menas, čia ispaniški. Bet pati gamta ir klimatas leidžia prasimanyti egzotiškesnių patiekalų. Čia mėgstami aštrūs valgiai. Druskos kubiečiai beveik nevartoja, tačiau daug valgo raudonųjų pipirų, alyvų, įvairių prieskonių.

Mėsa paprastai troškinama ir patiekama su aštriais padažais ir pyragu. Labiausiai kubiečiai mėgsta kiaušieną ir, žinoma, žuvį, kurios gausu jūroje. Valgiaraštyje čia galime ir nepamatyti mums įprastos valgių sekos. Labai dažnai per pietus neduodama nei sriubos, nei kompoto, nes čia pagrindinis patiekalas – antrasis, paprastai labai gausus. Ir, žinoma, kubiečiai neatsisako malonumo valgyti daug vaisių, gaminti įvairias salotas.

Norint pasimėgauti kubietiškais patiekalais, dabar nereikia keliauti į Kubą. „Kubą“ rasite Amerikoje, Florida valstijoje.

Paukštienos salotos

*1 puodelis virtos, pjaustytos kubeliais paukštienos,
1-2 apelsinai,
1-2 obuoliai,
2 šaukštai majonezo,
truputį aštraus padažo,
citrinos sulčių.*

Obuoliai ir apelsinai nulupami, išimamos sėklos. Supjaustoma plokiais griežinėliais, sumaišoma su mėsa. Į majonezą supilamas aštrus padažas (tabasco ar koks kitas) ir citrinos sultys. Šiuo mišiniu pamažu apliejami vaisiai ir mėsa.

Kuboje populiariausias yra ryžių su krevetėmis patiekalas, kuris laikomas pagrindiniu Fidel Castro patiekalu.

„Arroz con camarones“ – ryžiai su krevetėmis

*1 puodelis ryžių,
apie 2 puodelius langustų mėsos (didelės krevetės),*

*2 oz. krabų,
ankštinis saldusis pipiras,
1/2 citrinos,
didelė galvutė svogūno,
3 šaukštai aliejaus,
1/2 šaukšto keri miltelių,
šaukštas miltų,
druskos,
juodųjų pipirų, raudonųjų pipirų,*

*šaukštas smulkiai supjaustytų petražolių lapelių,
1-2 skiltelės česnako.*

Ryžiai išverdami, perplaunami šiltu vandeniu, nusauginami, supilami į aliejumi išteptą formą, gerai uždengiami ir kepami vidutinio karštumo orkaitėje apie 15 min.

Smulkiai supjaustyti svogūnai, petražolės, sukapotas česnakas truputį pakepinami aliejuje, paskui į juos suberiamas smulkiai supjaustytas saldusis ankštinis pipiras, viskas gerai išmaišoma ir dar 5 min. pakepinama ant nedidelės ugnies. Keri milteliai sumaišomi su miltais, suberiami į pakepintas daržoves, įpilama pusė puodelio vandens ar sultinio, supilamos 1/2 citrinos sultys. Padažas dar verdamas ant nedidelės ugnies 10 min., pagardinamas druska, juodaisiais ir raudonaisiais pipirais. Langustai nuvalomi, užpilami 4 puodeliais pasūdyto verdančio vandens ir kartu su smulkiai supjaustytomis prieskoniniais žalumynais sriubai paverdami 20-30 min. Paskui langustų mėsa supjaustoma ir kartu su krabais dar keletą minučių patroškinama susidariusiame padaže. Ryžių apkepas išimamas iš formos, ant jo sudėliojama langustų mėsa bei krabai. Viskas užpilama padažu.

„Arroz con pollo“ – višta su ryžiais (Tautinis kubiečių patiekalas)

*2 sv. vištos,
1/2 citrinos,
3-4 skiltelės česnako,
2 šaukštai aliejaus,
didelė galvutė svogūno,
ankštinis saldusis pipiras,
druskos,
juodųjų pipirų ant peilio galo,
1/2 stiklinės pomidorų tyrės
šaukštelis maltų raudonųjų pipirų,
1 puodelis ryžių,
1/2 puodelio baltojo vyno,
dėžutė konservuotų žaliųjų žir-*

Šventė Kuboje.

*nelių,
keletas marinuotų saldžiųjų ankštinių pipirų,*

2 puodeliai vištienos sultinio ar vandens.

Višta išdarinėjama, perplaunama, įtrinama druska, 1/2 citrinos sultimis, skiltele grūsto česnako ir 1/2 -1 val. palaikoma šaldytuve. Įkaitintame aliejuje patroškinkamas grūstas česnakas, stambiai supjaustytas ropinis svogūnas, plonais žiedeliais supjaustytas ankštinis pipiras. Svogūnui suminkštėjus, sudedama pomidorų tyrė ir porcijomis supjaustyta višta (į 4-8 dalis). Viskas ištroškinama. Suminkštėjusi vištiena sudedama į atskirą indą ir šiltai laikoma. Gerai plauti ir nusausinti ryžiai suberiami į puodą, kuriame buvo troškinkama mėsa, gerai sumaišoma su padažu, įpilama baltojo vyno, vandens ar sultinio, užpilama konservuotų žaliųjų žirnelių bei saldžiųjų ankštinių pipirų sultimis (iš skardinių). Jeigu jų pilame, tai vandens ar sultinio reikia mažiau, viskas gerai išmaišoma. Ant viršaus sudedama vištiena. Indas su produktais pastatomas ant ugnies ir toliau troškinkama. Kai ryžiai sugeria skystį, suberiami žalieji žirneliai. Viskas dar 5 min. palaikoma ant nedidelės ugnies, kad nusigaruotų. Papuošiama marinuotų saldžiųjų pipirų ankštimis ir tuoj pat paduodama į stalą.

Kubietiškas žuvies tortelis

Pietų Amerikoje „tortu“ vadina mi kepiniai su mėsa ar žuvimi. Mūsų šalis „tortas“ vadinamas „Bolo“.

*7 oz. miltų,
3,5 oz. stiklinė šalto vandens (matavimo žymas rasite ant puodelio) pusė pakelio mielių,
3 kiaušiniai,
1-2 šaukštai ištirpyto sviesto, druskos, pipirų,
1/2 citrinos sultys,
2 šaukšteliai šviežių, smulkiai supjaustytų rozmarino lapelių,
7 oz. smulkiai maltos žuvies, nedidelė galvutė svogūno, aliejaus kepinui.*

Iš persijotų miltų, šiltame vandenyje ištirpintų mielių ir likusio vandens užmaišoma tešla. Ji valandą palaikoma. Paskui į ją įmušami kiaušiniai, sudedamas sviestas, įpilama citrinos sulčių, įberiama rozmarino lapelių, gerai paminkoma. Tešla uždengiama ir dar 20 min. palaikoma. Maltos žuvies masė sumaišoma su supjaustytu ropiniu svogūnu, masė pasūdoma, įdedama pipirų. Šaukšteliu pakabinami riešuto dydžio tešlos kukulėliai, jie apkepinami verdančiame

aliejuje (galima keptuvėje), paskui aptepami žuvies masės sluoksniu ir visi kartu iškepami kaip omletas.

Kolumbas ne tik atrado Ameriką, pirmiausia jis atplaukė prie Kubos. Kubos salos šiaurėje vienoje įlankoje po palmėmis yra lentelė su užrašu: „šioje vietoje 1492 m. spalio 28 d. išsilaipino Kristupas Kolumbas“. Jei- gu jums kada teks keliauti Kuboje, tai kubiečiai jums parodys šparaginių pupelių laukus ir pasakys, kad Kolumbas atrado ne tik Ameriką, bet ir šias pupelės.

Keptos šparaginės pupelės

*2 puodeliai šparaginių pupelių,
šaukštas smulkiai supjaustytų petražolių lapelių,
4 kiaušiniai,
truputis miltų, riebalų arba aliejaus.*

Pupelių ankštys nuvalomos, ne- gausiai pasūdytame, su trupučiu acto ar citrinos sultimis išverdamos ir nu- varvinamos, perplaunant šaltu van- deniu. Į išplaktus 3 trynius įberiama druskos, smulkiai supjaustytų petra- žolių, sukrečiami atskirai išplakti baltymai. Šparaginės pupelės po 6 surišamos siūlu, paviliojamos mil- tuose, suvilgomos plaktame kiaušiny- je, apkepinamos gerai įkaitintuose riebaluose ir tuoj pat patiekiamos. Šios pupelės tinka prie mėsos.

Kuba – vaisių šalis. Po tropikų dangumi čia ištisus metus noksta ananasai, apelsinai, bananai, citri- nos, kriaušės ir kitokie vaisiai, kurių negalima net įsivaizduoti. Jie suval- gomi čia pat vietoje, nes tai greit gen- dantys, išvežimui netinkantys pro- duktai.

Kuboje vaisiai valgomi ir per pusryčius, ir per pietus, ir per vaka- rienę. Čia mėgstamos šviežių vaisių salotos, saldieji patiekalai.

Ananasinis pyragas

*8 smėliniai pyragaičiai,
3 šaukštai maltų džiovėsėlių,
dėžutė konservuotų ananasų,
pakelis želatinos.*

Smėliniai pyragaičiai (pirkti ar- ba kepti namuose) apibarstomi džiu- vėsėliais, ant jų uždedami nusausinti, skiltelėmis supjaustyti ananasai. Py- ragaičiai užpilami iš ananasų sulčių ir želatinos pagaminta želė. Padeda- ma į šaldytuvą.

Paruošė

Nijolė Nausėdienė

El. paštas: nausediene@aol.com

Katedra Kubos sostinėje Havanoje.

Ar Baltijos kraštai – tikrai tik Rusijos langas į Vakarus?

ALEKSAS VITKUS

Nr. 3

Pirmosios nepriklausomybės metais 1918–1940 Pabaltijo valstybės, patyrusios carų valdžios sprespaudą ir bijodamos komunistų, nors ir neprisijungusios prie jokio politinio ar karinio bloko, ekonomiškai ir kultūriškai turėjo šlietis prie artimiausio savo Vakarų kaimyno – Vokietijos. Anglija ir JAV buvo per toli, kad taptų svarbiais prekybos partneriais. Atėjusios sovietų ir palyginti trumpa vokiečių okupacija Pabaltijo žmonių sampratos apie juos nepakeitė abu liko nekenčiami okupantai, prispau-dę visas tris tautas. Skirtumas buvo tik toks, kad Vokietija po Antrojo pasaulinio karo tapo demokratiška ir ekonomiškai stipri jėga, ir kaip tokia pasidarė joms tam tikru ateities pavyzdžiu.

Po Sovietų Sąjungos subyrėjimo dauguma Pabaltijo rusų negrįžo į Rusiją. Nors ir varžomi įvairių pilie-tybės negavimo problemų, jie vis dėlto geriau jautėsi būdami nepilna-teisiais gyventojais, pvz., Rygoje, negu pilnateisiais piliečiais Maskvoje. Ta problema ypatingai buvo jaučiama Latvijoje. Saugodami savo tautinę tapatybę, latviai nenorėjo kolonis-tams rusams suteikti pilietybės tei-sių. Žinoma, tai sukėlė didelį visų Latvijos rusų nepasitenkinimą, Rusi-jos vyriausybės spaudimą ir net Va-karų demokratijų nenorą suprasti Latvijos problemos. Latvija truputį nusileido pripažindama rusų vai-kams, gimusiems Latvijoje po 1991 metų, pilną Latvijos pilietybę. Po to Latvijos parlamentas priėmė įstaty-mą, kad valstybiniai reikalai būtų tvarkomi tik latvių kalba. Tai ir vėl susilaukė Rusijos ir net neslepamos Vakarų kritikos.

Tuo tarpu Lietuvoje mes vis dar kamuojamės ir su lenkų mažumos problema ir, pataikaudami ES spau-dimui, nerandame būdo, kaip paga-liau atlietuvinti Vilniaus kraštą. Jei tos bėdos dar neužteko, tai tuo pasirūpino Lietuvos Konstitucinis teismas iš tūkstančių lietuvių atėmęs Lietuvos pilietybę.

Kai Serbijos prezidentas Slobodan Milošević pradėjo žiaurų Kosovo albanų persekiojimą, 1999 metų pavasrį NATO pradėjo prieš Serbiją oro karą, kurie galėjo sukelti labai nemalonus ir grėsmingas pasekmes ir Pabaltijo valstybėms. Amerika ir NATO argumentavo, kad serbai vyk-dė šiurkščius žmogaus teisių pažei-dimus prieš albanus, gyvenančius Serbijos Kosovo provincijoje. Tuo jie pateisino NATO karinius veiksmus, įskaitant ir Belgrado ir kitų miestų bombardavimą. Rusai, tradicinis ser-bų sąjungininkas, tuo metu būdami gana silpni, nieko negalėjo padaryti išskyrus gal tik ankstyvą, bet sim-boliškai svarbų Pristinos oro uosto laikiną užėmimą.

Rusija tuomet galėjo panašiai pasielgti ir Pabaltijo kraštuose. Tą suprato ir tuometinis Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis,

kuris savo interviu vokiečių laikraš-čiui „Die Presse“ šitaip pasakė: „Kur nors Pskove ar Novgorode susprog-dinama bomba... Rusija ima spausti Baltijos valstybes, taip pat panaudo-dama ir dideles rusakalbių bendruo-menes tose šalyse. Netrukus pra-sideda intervencija.” Pagal rusų tvir-tinimus, estai ir latviai grubiai ir nuolat pažeidžia vietinių rusų teises. Nors Kosovo įvykių negalima suly-ginti su tuo, kas vyksta Pabaltyje, patyrę Rusijos saugumiečiai mokėtų iš tų žmogaus teisių „pažeidimų” sukelti didelį triukšmą ir pačioje Rusijoje. Pasaulis gal su tuo ir nesu-tiktų, bet – „jei amerikiečiai gali pa-dėti albanams, tai kaip mes nepa-dėsime saviems rusams žemėje, kuri nuo amžių yra mūsų?”, – saktų bet kuris Rusijos politikas. Prisiminki-me, kad jau 1998 metais prie Estijos sienos Rusija vykdė karinius veiks-mus, pavadintus kodu „Grįžimo operacija”.

Tai vyko prieš maždaug dešimt metų. Šiandien Rusija jau gerokai sustiprėjusi – kariškai ir ekonomiš-kai. Kiekvienas lietuvis, kuris žino mūsų tautos istoriją, supranta, kad Lietuva būdama maža valstybė, ne-sugebės apginti savo krašto.

Ar norime palikti savo kraštą li-kimo valiai? Ne, nenorime. Todėl ir įsiprašėme į NATO, nors ir ta NATO organizacija jau nebėra tokia vienin-ga kaip būdavo, tą matome iš sąjun-gininkų nenoro prisidėti prie JAV veiksmų Afganistane ar Irake. Ar NATO apgins tuos tris mažus kraš-tus, prisiglaudusius prie didžiosios Rusijos ir tik apie vieną kitą šimtą mylių nuo antrojo pagal dydį Rusijos miesto – St. Peterburgo. Jei gintų įprasta ginkluote, ar tai iš viso būtų įmanoma? O jei prireiktų branduoli-nių ginklų, ar amerikiečiai rizikuotų Vašingtonu dėl Vilniaus? Galų gale, ko būtų tos garantijos vertos po de-šimties ar dvidešimt metų, kai Rusija gal bus atgavusi savo pirmykštę so-vietinių laikų karinę galybę?

Geografinė mūsų pozicija negrei-tai, jei iš viso kada nors pasikeis. Ru-sai buvo ir liks mūsų kaimynai, kurie ekonomiškai gali mus sužlugdyti bet kada. Lietuviai, latviai ir estai su ta realybe turi sutikti. Amerikos ir Europos Sąjungos uždavinys turėtų būti ir toliau ryžtingai, bet ir protin-gai, remti šias Pabaltijo valstybes, nepažeidžiant ir Rusijos saugumo interesų. Tai reikalaus iš Vakarų tik-rai brandaus galvojimo, siekiant iš-laikyti ir išsaugoti laisvus ir demok-ratiškus Europos Rytus.

Taip ir panašiai samprotauja didelė daugiausia blaiviai galvojančių įvairių Amerikos politologų. Tačiau labai abejoju, ar naujasis Amerikos prezidentas, kad ir kas jis būtų, pakartos George Bush žodžius: „Lie-tuvos priešas bus ir Amerikos prie-šas.”

Pabaiga.

Apsilankykite www.draugas.org

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

SAJŪDIS VIS DAR REIKALINGAS LIETUVAI

Atkelta iš 3 psl.

– Teko skaityti kai kuriuos **Sąjūdžio pareiškimus dėl „Leo LT” projekto. Sunku nesutikti su Sąjūdžio nuomone.**

– Sąjūdis drauge su „Piliečių santalka” bei kitomis visuomeni-nėmis organizacijomis išreiškė savo susirūpinimą dėl Lietuvai aktualių energetinių problemų, dėl neskaid-raus „Leo LT” kūrimo, dėl nacio-nalinio investuotojo paieškų. Aš as-meniškai balsavau „prieš” priimtą įstatymą, atrišantį rankas „Leo LT” projekto įgyvendinimui. (...) Ir mes pritarėme prof. Vytauto Landsbergio nuomonei, kad čia būtini du įstaty-mai. Vienas – dėl atominės elektrinės darbo pratęsimo, o kitas – dėl nacio-nalinio investuotojo išipareigojimų bei privilegijų. Deja, europarlamen-taro V. Landsbergio pasiūlymas leng-va ranka buvo atmestas.

Taip pat esame išreiškę susi-rūpinimą dėl neskaidraus ES struk-tūrinių fondų lėšų panaudojimo. Kė-lėme pasipiktinimą ir dėl švietimo problemų, kai į lietuvių kalbos rai-dyną buvo siūloma įtraukti lenkiškas raides. (...) Sąjūdis yra raginęs Švieti-mo ir mokslo ministerijos vadovybę neskubėti naikinti kai kurių nedi-delių kaimo mokyklų, vidurinių mo-kyklų. Sąjūdžiui taip pat labai rūpi, jog Kaune nebūtų sunaikintas Da-rius ir Girėno aerodromas. Mat kai kas sumanė iš šio beveik 100 metų istoriją skaičiuojančio aerodromo nurėžti gabalą žemės neva golfo aikš-tynams, viešbučiams, restora-nams. (...)

– **Kaip vertinate Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demok-ratų partijos sprendimą susi-jungti?**

– Kiekvienas patriotinių, demok-ratiškai, pilietiškai nusiteikusių jėgų būrimasis į krūvą – sveikintinas da-lykas. Tačiau manau, kad buvo gali-ma jungtis kiek kitaip – nesusiliejan-t partijoms į vieną, bet jungiantis koa-licijos pagrindu. Tada būtų išsaugota ir senas tradicijas turinti krikščionių demokratų partija, ir politinių jėgų suvienijimas būtų akivaizdus. Ne popierinis, ne formalus.

– Teko girdėti įvairiausių gaudų, kad Sąjūdis gali dalyvau-

ti šių metų rudens rinkimuose kaip atskira, politinė jėga. Ar tai tiesa, ar tai – tik gandai?

– Sąjūdis – visuomeninė organi-zacija. Jei mes nuspręstumėme daly-vauti rinkimuose į Seimą, mums pir-miausiai tektų surinkti 1,000 parašų ir oficialiai užsiregistruoti kaip į rinkimus einančiai politinei jėgai. Kol kas šito žingsnio žengti mes neketi-name. Rinkimuose dalyvautume kaip atskira politinė jėga, jei dešinėsios patriotinės jėgos į savo sąrašus įtrauktų abejotinos reputacijos as-menų. Tokiu atveju mes, nesutikdam-i su tais kandidatais, keltumėme savus kandidatus. Bet tikiuosi, jog tokių mūsų žingsnių neprireiks, galų gale, esu įsitikinęs, jog tai net pačiu blogiausiu atveju nebus masinis reiškinys.

– **Jūs jau esate minėjęs, kad oficiali valdžia nėra parėmusi Sąjūdžio. Nedavė nė cento?**

– Norėtume atgaivinti leidinį „Sąjūdžio žinios”, bet neturime lėšų. Norėtume turėti bent keletą apmo-kamų etatų, bet neturime lėšų. Jei atvirai, valdžia mums leidžia ne-mokamai naudotis patalpomis, esan-čiomis Gedimino pr. 1. Už tas patal-pas bei komunalinius patarnavimus mums nieko nereikia mokėti. Bet tai ir visa parama. (...) Tiesa, prieš 10 metų mums davė šiek tiek pinigėlių remontui. (...) Dar viena pastaba: Vilniaus savivaldybė iš mūsų ne sykį grasino atimti tuos keletą kamba-rėlių. Mums daug metų teko įrodi-nėti, jog Sąjūdžio negalima išmesti į gatvę. Jei kai kurioms kitoms įstai-goms buvo leista įsigyti Gedimino pr. 1 adresu esančias patalpas, kuriose jos anksčiau veikė, tai Sąjūdžiui ši privilegija nebuvo taikoma. Dabar su mumis sostinės savivaldybė pasirašė penkerių metų panaudos sutartį. Su mažyte užuomina: „iki patalpų priva-tizavimo”. Todėl nenustebkite, jei vieną gražią dieną Sąjūdis, atvedęs tautą į nepriklausomybę ir laisvę, liks benamis.

– **Ačiū už pokalbį.**

„XXI amžius”

Pokalbis sutrumpintas.

Dar vienos sukaktuvės – LTSC jau 25 metai

DALĖ LUKIENĖ

Šių metų gegužės 9 dieną buvo paminėta Lituaniistikos Tyrimo ir studijų centro (LTSC) 25 metų sukaktuvės. Ta proga LTSC surengė įdomią, archyvuose laikomų dokumentų ir knygų parodą Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Ši paroda veiks iki š. m. birželio mėnesio pabaigos. Visi kviečiami ją aplankyti ir pamatyti kokios įdomios ir svarbios vertybės saugomos LTSC. Parodos atidarymo metu dr. Vytautas Bieliauskas, LTSC tarybos pirmininkas, dėkoja visiems prisidėjusiems prie sėkmingos LTSC veiklos, įgyvendinant kilnius įkūrėjų tikslus. Prof. dr. Jonas Račkauskas entuziastingai dalyjosi atsiminimais. Parodos atidarymui vadovavo Skirmantė Miglinienė.

Parodai rodimus atrinko ir juos sutvarkė Skirmantė Miglinienė ir Kristina Lapienytė-Bareikienė, dail. Tomas Kirvaitis, dizaineris Viktoras Paulauskas. Taip pat prisidėjo Danutė Petrulytė, Nijolė Stakauskienė ir Petras Petrutis. Parodos leidinio spaudos darbus atliko spaustuviniškai Ričardas ir Aušra Spitriai.

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė

chyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, Danutė Petrulytė – narė knygų leidimo reikalams, Petras Petrutis – narys ryšiui su visuomene ir vaizdinių-garsinių priemonių skyriaus vedėjas, Jonas Tamulaitis – S. Budrio fotoarchyvo vedėjas. Su LTSC valdyba glaudžiai bendradarbiauja dr. Augustinas Idzelis, Lietuvių genocido tyrimo centro Amerikoje pirmininkas, Algis Janušas, meno archyvo vedėjas, ir Loreta Venclauskienė – Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo vedėja.

Dabar, praėjus dvidešimt penkeriems metams nuo LTSC įsikūrimo, galime didžiuotis Centro plačia veikla, išaugusia į didžiausią buvusią išieivijos instituciją, kurioje sukaupiti lietuviškų kultūrinių vertybių rinkiniai. LTSC globoja Pasaulio lietuvių archyvą, muziejus, bibliotekas ir kitus vienetus, kuriuose sukaupias ir sukataloguotas didžiausias lietuviškų knygų rinkinys. LTSC rinkiniai 1951 metais tilpo į vieną kambarį, dabar jau nebetelpa 27-iose Jaunimo centre ir tėvų jėzuitų namuose. Pasaulio lietuvių archyvas (PLA) turi daugiau nei 113,000 knygų, 2,300 periodikos leidinių, rankraščių, organizacijų ir asmenų archyvų. Archyvą sudaro šie padaliniai: Pedagoginis lituanistikos institutas, kurio biblioteka skaičiuoja 9,000 lietuvių literatūros knygų; Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvas, kurio rinkiniuose – muzikos natos, įrašai, rankraščiai, knygos apie lietuvių muziką ir muzikologiją; Lietuvių medicinos muziejus ir archyvas, kuriame sukaupias knygos, periodika ir medicinos instrumentai bei fotografijos, rankraščiai ir kita medžiaga; S. Budrio fotoarchyvas, kuriame saugomos fotografijos, filmai iš lietuviškos veiklos; Vaizdinių – garsinių priemonių skyrius; LTSC meno archyvas; Lietuvių genocido ty-

rimo centras Amerikoje; Ramovėnų laisvės kovų muziejus; Lietuvių muziejus ir Lituaniistikos institutas.

Dirbant sunkiomis sąlygomis, dėl lėšų ir talkininkų trūkumo, reikėjo kūrybingai verstis, kad LTSC darbuotojų užsibrėžti tikslai būtų įgyvendinti. Ketvirtis šimtmečio – netrumpas laiko tarpas, o nesibaigiantys darbai reikalauja sumanumo ir pasišventimo. Sumaniai buvo sudaryti ryšiai su Lietuvos bibliotekomis, institucijomis, universitetais ir kitomis mokslo ir kultūros įstaigomis, kurios siuntė savo darbuotojus į pagalbą centrui. Buvo kviečiami specialistai sudaryti elektroninį knygų katalogą, paruošti tinklalapį, surašyti PLA saugomų periodinių leidinių katalogą. Kasdieninė LTSC veikla reikalavo nuolat būdinių darbuotojų teikti besidomintiems informaciją. Ne kartą, reikalui esant, kreipiausi į LTSC ir gaudavau ieškomą informaciją, anksčiau iš Arūno Zailsko, o dabar iš Petro Petručio, Skirmantės Miglinienės, Kristinos Lapienytės ir kitų.

Lituaniistikos tyrimo ir studijų centro paslaugomis pasinaudoja ir nelietuviai mokslininkai, kurie ieško duomenų apie lietuvius. Tam reikėjo žmonių, kurie sugebėtų darbą organizuoti ir suprastų tų sukaupytų archyvinių lobių svarbą, kad juos išsaugotų Lietuvos istorijai, išieivijos istorijai. Reikėjo pasišventusių žmonių, kurie dėjo pastangas, kad surinkti archyvai būtų sutvarkyti ir saugomi.

Parodos, skirtos 25 metų LTSC sukakčiai paminėti, atidaryme buvo dėkojama visiems ten dirbusiems, o jų per daugelį metų buvo labai daug, už jų triūsą vykdant LTSC uždavinius ir siekiant numatytų tikslų, kaupiti ir saugoti lietuvišką kultūrinį paveldą. Ypač dėmesys buvo atkreiptas į prof. dr. J. Račkauską, LTSC

valdybos pirmininką, kuriam už jo įdėtą 25 metų darbą, vadovaujant LTSC, JAV LB Kultūros tarybos nutarimu įteiktas padėkos žymuo.

Ta proga buvo išleistas išsamus leidinys „Lituaniistikos tyrimo ir studijų centras 1982–2008“, kurį paruošė Kristina Lapienytė-Bareikienė ir Skirmantė Miglinienė. Ten surašyta visa LTSC istorija, nuveikti darbai. Patalpintas sąrašas tų asmenų, kurie daugelį metų kūrė Lituaniistikos tyrimo ir studijų centrą, kaupė bibliotekas, ruošė knygų siuntas į Lietuvos bibliotekas ir aukėjo savo laiką archyvų išlaikymui. Leidinys iliustruotas atrinktų archyvinių dokumentų nuotraukomis.

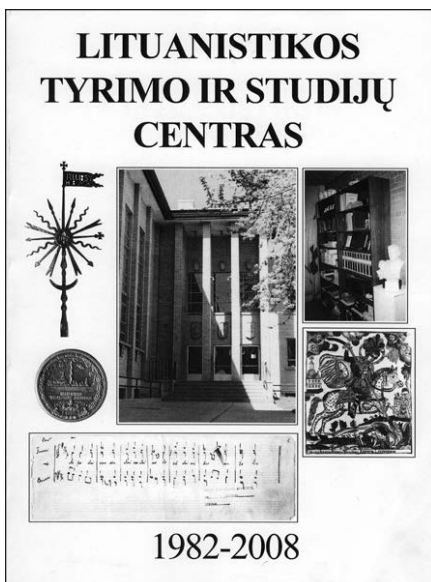
Prieš parodos atidarymą įvyko LTSC tarybos posėdis, kurį sušaukė dr. V. Bieliauskas, LTSC tarybos pirmininkas. Posėdžio metu buvo aptarti nauji LTSC veiklos planai pasirūpinti archyvų tvarkymu ir išlaikymu.

LTSC kviečia visus, turinčius lietuviškos veiklos JAV archyvinės medžiagos, ją patalpinti Pasaulio lietuvių archyve, kad ji būtų sutvarkyta ir prieinama istorikams. Skirmantė Miglinienė, Pasaulio lietuvių archyvo direktorė, kviečia susisiekti su ja dėl archyvų ir knygų atvežimo. Taip pat kviečia visus, kurie domisi archyvais ir knygomis, apsilankyti Lituaniistikos tyrimo ir studijų centre. Ji garantuoja, kad rasite labai įdomios ir naudingos medžiagos savo studijoms.

Lituaniistikos tyrimo ir studijų centras įsikūręs Jaunimo centre adresu: 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039, USA. Tel.: 773-434-4545, faksas: 773-434-9363; el. paštas:

info@lithuanianresearch.org
tinklalapis:

www.lithuanianresearch.org

LTSC 25-mečiui paminėti išleista knyga „Lituaniistikos tyrimo ir studijų centras 1982–2008“

LTSC pagrindinis uždavinys – rinkti lietuvių kultūros, literatūros ir istorijos medžiagą, kad ji nebūtų prarasta ir kad žmonės galėtų ja lengvai naudotis moksliniams tyrinėjimams. Tarp steigėjų ir iniciatorių buvo dr. Adolfas Damušis, istorikas Jonas Dainauskas, Pasaulio lietuvių archyvo direktorius Česlovas Grincevičius, kunigas Vaclovas Gutauskas, SJ, Bronius Kviklys, dr. Arūnas Liulevičius, dr. J. Račkauskas ir dr. Robertas Vitas. LTSC valdybos pirmininkas J. Račkauskas ir vicepirmininkas Robertas Vitas, po 25 metų dar vis vadovauja LTSC veiklai. Kiti LTSC valdybos nariai yra naujai paskirti – vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė-Bareikienė, ar-

Grupė parodos atidarymo dalyvių iš kairės: LTSC tarybos pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas, Jaunimo centro valdybos pirmininkė Milda Šatienė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė, archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė-Bareikienė, Nijolė Stakauskienė, ryšių su visuomene narys ir vaizdinių-garsinių priemonių skyriaus vedėjas Petras Petrutis.

Zigmo Degučio nuotraukos

DR. KAZYS MARTINKUS MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND

A. a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) atminimui 1985 m. įsteigtas jo tėvų, sesers ir artimų draugų stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuviai studentai, siekiantys magistro arba daktaro laipsnio tikslųjų mokslų srityje – vėžio ligų tyrimo sričių (pvz.; farmakologijos, biochemijos ir pan.). Norintys pasiteirauti ir gauti prašymų formas, prašome kreiptis: Kristina Martinkute, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629-3011, USA, el. pastas: Krism516@yahoo.com

Užpildytos formos turi būti grąžintos **iki birželio 15 d.**

Veronica M. Matuzas, gyvenantis **La Grange, IL**, kartu su metine „Draugo“ prenumerata atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai dėkojame.

Dana M. Norvila, gyvenanti **Brooklyn, NY**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 100 dol. auką. Esame labai dėkingi už dosnią auką.

Vytautas P. Aukštinaitis, gyvenantis **Orland Park, IL**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums ačiū.

Prie Astravo ir Užušilių kelių sankryžos pastatytas sovietinį genocidą Pakamponių miškelyje žymintis atminimo ženklas.

Biržai irgi turi savo Rainius – Pakamponių miškelį

ANTANAS SEIBUTIS

Visoje Lietuvoje žinomas Rainių miškas, Panevėžio gydytojų byla, Juodupės vietovė Rokiškio rajone. Jas visas vienija kraupus Lietuvos istorijos faktas – Vokietijai 1941 m. birželio 22 d. užpuolus Tarybų Sąjungą ir Raudonajai Armijai traukiantis iš Lietuvos, raudonarmiečiai ir tarybiniai aktyvistai žiauriai nukankino nemažai Lietuvos piliečių. Į tą liūdną ir faktų, ir vietovių gretą įsirašo ir netoli Biržų kitoje Širvėnos ežero pusėje greta Astravo esantis Pakamponių miškelis.

Vokietijai užpuolus Tarybų Sąjungą ir okupavus kartu ir Lietuvą, Biržuose buvo pradėtos leisti „Naujosios Biržų žinios“. Jau pirmame numeryje, 1941 m. liepos 19 d., greta kitos įvairiapusės informacijos yra įdėtas toks straipsnelis, aprėmintas juodai.

Jie mirė, kad kiti gyventų!

Birželio mėn. 30 d. Biržų miesto katalikų kapinėse palaidotas partizanas Jonas Valunta. Jis krito nuo bolševikų rankos Pasvalyje, birželio 28 dieną, teturėdamas tik trisdešimt metų amžiaus.

Liepos pirmą dieną vėl gatvės tvino žmonėmis, margavo gėlių puokštėmis, vainikų juostomis. Buvo laidojami keturi žiauriai bėgančių rusų ir komunistų nukankinti ir birželio 26 d. sušaudyti lietuviai.

Feliksas Kairys, gimęs 1881 m., suimtas 1941 m. rugpiučio 20 d. (čia klaida, turėtų būti 1940 m. Pastaba A. Seibučio). Laikytas Minsko ir Bir-

žų kalėjimuose. Feliksas Kairys buvo pasižymėjęs kovose su bolševikais 1918 – 20 metais. Paliko žmoną ir šešis sūnus, kurie dabar ūkininkauja Roliškių vienkiemyje.

Juozas Ruseckas (turėtų būti J. Rauckis. Pastaba A.Seibučio), 47 m. amžiaus, ūkininkas iš Joniškėlio valsč., Gailionių km.

Antanas Navakas iš Daujėnų, Smilgių km.

Jokūbas Drevinskas, studentas.

Jų lavonai buvo rasti Pakamponių miškelyje prie Astravo užkasti.

Ten pat buvo rastas sušaudytas Nemanus Lendris, ūkininko sūnus iš Mielaišių km., Papilio valsč. Palaidotas tėviškėje, Mielaišių kapinėse.

Bučkumpio miške prie Buginių rastas nežinomo vyro lavonas apie 47 m. amžiaus. Palaidotas Biržuose.

Biržų muziejininkė S. Kubiliūtė, rinkdama medžiagą apie Biržų krašto žmones, bažnyčios dokumentuose aptiko keletą įrašų.

Panevėžio vyskupijos Biržų dekanato 1940 metų mirusiųjų metrikų nuorašų knyga

Lapas 18, įrašo Nr.76
Feliksas Kairys
Gimė 1881, mirė 1941 06 26 Pakumponių (Pakamponių) miškelyje. „Pakumponių miškelyje nuo bolševikų komunistų kankinimo ir peršovimo mirė Feliksas Kairys“. Rastas užkastas pusės metro gilyje. Suimtas 1940 08 20. Kalėjo Lietuvos, Rusijos – Minsko kalėjimuose. Po to atvežtas į Biržus. Vedęs, 60 m. amžiaus. Roliškio (Ruoliškių) vienkiemio ūkininkas. Liko žmona Kotryna Šimonytė ir

A † A

STASYS LIEPAS

1917–2008

Po ilgos ir sunkios ligos 2008 m. birželio 1 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Nuliūdę liko sūnus Algirdas M. Liepas su žmona Asta.

A. a. Stasys bus laidojamas birželio 14 d. 10 val. ryto Lietuvių Tautinėse kapinėse, Chicago, IL.

Liūdinti šeima

vaikai: Juozas, Ignas, Jonas, Pranas, Aloyzas ir Feliksas. Palaidojo klebonas Grigaliūnas 1941 07 01 Biržų N. kapuose, iškilmingai dalyvaujant partizanams, vokiečių kariuomenei. Žinias klebonui perdavė velionio žmona.

Lapas 18, įrašo Nr. 77
Juozas Rauckis
„Pakumponių miškelyje nuo bolševikų komunistų peršovimo mirė Juozas Rauckis“. Vedęs, 47 metų, Joniškėlio vlsč. Gailionių kaimo ūkininkas. Palaidojo klebonas Grigaliūnas 1941 07 01 Biržų N. kapuose.

Lapas 18, įrašo Nr.78
Antanas Navakas
„Pakumponių miškelyje nuo bolševikų komunistų peršovimo mirė Antanas Navakas“. Vedęs, 28 metų, Daujėnų vlsč. Smilgių kaimo ūkininkas. Liko žmona Elžbieta Kibildytė (28 metų). Palaidojo klebonas Grigaliūnas 1941 07 01 Biržų N. kapuose. Žinias perdavė M.Černiauskas.

Lapas 18, įrašo Nr. 79
Jokūbas Drevinskas
„Pakumponių miškelyje nuo bolševikų komunistų peršovimo mirė Jokūbas Drevinskas“. Nevedęs, 22 metų studentas, Julinavos kaimo, N. Radviliškio valsč. Ūkininkų sūnus. Žinias perdavė motina.

Panevėžio vyskupijos Biržų dekanato Biržų bažnyčios 1940 – 1944

Mirusių protokolo knyga.

Lapas 32, įrašo Nr. 76. Tekstas apie F. Kairį toks pat, tik 1940 – 1944 m. įrašų knygoje virš įrašo Nr. 76 prierašas: Nuo pirmojo tako: 1. Kairys. 2. Navakas. 3. Rauckis. 4. Drevinskas. Nežinomas.(Gal čia būtų galima nedrąsiai teigti, kad tas nežinomas žmogus yra atvežtas nuo Buginių iš Bučkumpio miško. Pastaba A. Seibučio)

Lapas 33, įrašo Nr. 77. Tekstas apie J. Rauckį toks pat.

Lapas 33, įrašo Nr. 78. Tekstas apie A. Navaką toks pat.

Lapas 33, įrašo Nr. 79. Tekstas apie J. Drevinską toks pat.

2008 m. gegužės 22 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Biržų filialo iniciatyva prie Astravo ir Užušilių kelių sankryžos pastatytas sovietinį genocidą Pakamponių miškelyje žymintis atminimo ženklas. Finansavo Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centras.

Paminklinis ženklas simboliškai primins bolševikų nukankintus Biržų Kęstučio gatvės kapinėse palaidotus Feliksą Kairį, Jokūbą Drevinską, Antaną Navaką, Juozą Rauckį, Mielaišių kapinėse – Leanderį Nemanių. Kęstučio gatvės kapinėse numatomas ir paminklas šioms raudonojo genocido aukoms.

Balsas.lt

Vytas Peseckas , gyvenantis Beverly Shores, IN , pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.
Rev. John A. Kuzinskas , gyvenantis Palos Park, IL , pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai ačiū Jūsų paramą.
Valerija Javas , gyvenantis Western Springs, IL , kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai dėkojame.
Algis Vedeckas , gyvenantis Massapequa, NY , pratęsė kasmetinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką.
Juozas Ardys , gyvenantis Fairview, PA , pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums ačiū.
Stella V. Pautienis , gyvenanti Los Angeles, CA , skaitys „Draugą“ dar vienerius metus. Skaitytoja dienraščio leidybai paremti paaukojo ir 50 dol. auką. Labai ačiū.
Nijolė Nausėdas , gyvenanti Homer Glen, IL , pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką laikraščiui paremti. Nuoširdžiai dėkojame.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Nepamirškite birželio 6-8 d.d.** padėti Neringos stovyklai ruošti sezono atidarymui. Galinčius dalyvauti ruošos savaitgalyje, malonėkite pranešti el. paštu vida@neringa.org, kad būtų galima tiksliau apskaičiuoti kiek pagaminti maisto. Dėkojame ir laukiame visų.

♦**Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, birželio 7 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kolekcijų vedėjas kun. James White, SCCR.

♦**Birželio 8 d., sekmadienį, JAV LB Cicero apylinkės valdyba** ruošia Gedulo ir Vilties – Tragiškojo birželio dienų minėjimą. 9 val. r. šv. Mišios Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Po Mišių parapijos salėje kalbės Justinas Riškus, dalyvavęs ekspedicijoje „Misija Sibiras“. Ekspedicijos tikslas buvo aplankyti lietuvių tremties vietas Sibire, sutvarkyti apleistus, nykstančius tremtinių kapus. Maloniai kviečiame visus atvykti.

♦**Ziono lietuvių liuteronų parapija** ir vaikų darželis „Spindulėlis“ organizuoja vasaros stovyklą 5-12 metų vaikams. Stovykla prasidės birželio 9 dieną. Truks penkias dienas per savaitę nuo 8 val. r. iki 6 val. v. Dėl sąlygų ir kainų prašome skambinti tel. (708) 422-1433.

♦**Birželio 15 d. prieš 11 val. r. šv.** Mišias Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje 10:45 val. r. JAV LB Lemonto apylinkės valdyba organizuoja Gedulo ir Vilties dienos paminėjimą. Grojant dūdų orkestrui bus pakelta vėliava, perjuosta gedulo juosta, prie paminklo padėtas vainikas. 11 val. r. šv. Mišios bus skirtos šios tragiškos Lietuvai datos paminėjimui, prisiminimui visų, kurie buvo ištremti ar nužudyti. Šv. Mišias aukos tėvas Antanas Saulaitis, SJ. Dalyvaus misijos choras ir solistai Algimantas Barniškis bei Nijolė Penikaitė. Trumpą žodį tars teisės mokslo dr. prof. Augustinas Idzelis. Kviečiame gausiai dalyvauti.

♦**Birželio 17 d. 6 val. v. kviečiame** į susitikimą su eseiste, filosofe ir vertėja Dalia Staponkute. Susitikimas įvyks: Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th Street, New

York, New York 1000. Tel. pasiteiravimui: 212-563-2210. Įėjimo kaina – auka.

♦**Juozas Baužys, ilgametis ir artimas** rašytojo Aloyzo Barono draugas, pasidalins savo prisiminimais apie rašytoją ir paskaitys ištraukas iš jo laiškų, birželio 22 d., Cicero, Šv. Antano parapijos salėje po 9 val. lietuviškų šv. Mišių. Į minėjimą kviečiami ne tik Cicero gyventojai, bet ir tautiečiai iš toliau. Rašytojas Aloyzas Baronas buvo „Draugo“ redaktorius, parašė daug knygų.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦**Matulaičio namai birželio 14 d.** švęs 40 metų sukaktį. Šventė prasidės 4 val. p.p. Padėkos šv. Mišiomis, kurias aukos vyskupas Paulius Baltakis, OFM su kitais kunigais. Po to bus programa ir vaisės. Visi lietuviai kviečiami atvykti. Apie dalyvavimą prašome pranešti Matulaičio namų raštinei tel. 860-928-7976 nuo 9 val. r. iki 7 val. v.

♦**Los Angeles miestų seserų iškyla** į Mt. Hollywood vyks ketvirtadienį, birželio 19 d. Visi lietuviai kviečiami su miesto tarybos nariu Tom LaBonge kopti į Mt. Hollywood kalną.

♦**Kviečiame visus, didelius ir mažus** birželio 21 d., šeštadienį, nuo 7 val. v. iki 1 val. r. linksmiai praleisti Joninių vakarą. Įėjimas 5 dol. (vaikams iki 18 metų nemokamai). Jonines švęsti atvykite adresu: WFV Post 8075, 8075 Cheshire Rd. (Route 68), Prospect, CT 06712. Galėsite pasivašinti lietuvišku maistu, šaltu alumi. Vakaro metu galėsite dalyvauti loterijoje, kurios pagrindinis piniginis prizas – „Auksinis papartis“. Skambės lietuviška muzika, vyks šokiai.

♦**Jaunųjų ateitininkų stovykla** Dainavoje (Manchester, MI) vyks liepos 12-19 d.d. Dar liko keletas vietų – jei kas norėtų užregistruoti savo vaikus, prašome rašyti Laimai Aleksienei el. paštu: laleksa@ameritech.net

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Mokiniamis prasidėjo vasaros atostogos. Paskutine mokslo metų diena džiaugiasi Čikagos lituanistinės mokyklos šeštokai su savo mokytoja Audrone Sidaugiene.

Visus, visus, visus birželio 22 d. kviečiame į Jonines, kurios vyks Arabian Knights Farms, 6526 Clarendon Hills Rd., Willowbrook, IL 60527

Joninėse dalyvaus **Veronika Povilionienė** ir patys šauniausios Čikagos lietuvių muzikantai.

Vaikams – atrakcionai, jodinėjimas arkliais, kaimo „zoologijos sodas“.

Loterijoje – vertingi prizai. Joninių laužas ir t.t.

Automobiliai statomi 75 St. ir Clarendon Hills Rd. gimnazijos aikštelėse. Iš ten visą dieną nemokamai pirmyn ir atgal svečius vežios autobusai.

Bilietai – 10 dol. Vaikams iki 10 m. – nemokamai.

Informacija tel.: 708-207-8406.

2008-ieji Lietuvių Fondo paskelbti Jaunimo metais! Džiugu, kad kasmet LF papildo nauji nariai. Įvairiomis progomis, Lietuvių Fondo narystė dovanojama artimiesiems, draugams, vaikams. Sveikiname Lietuvių Fondo narę Gretą Malinauskaitę (nuotr.), kurios tėveliai Vita ir Saulius, stodami į LF įnešė 1,000 dol.

Kviečiame ir jus tapti Lietuvių Fondo nariais. LF adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616, www.lithuanianfoundation.org, admin@lithfund.org.

Šių metų **birželio 21-22 dienomis** visus nuoširdžiai kviečiame į pirma kartą rengiamą **Joninių šventę Ft. Myers mieste, FL**. Vyks Joninių taurės krepšinio varžybos. Po rungtynių bus tradicinis Joninių sutikimas Koreshan State Park, Koreshan State Historic Site, 3800 Corkscrew Rd. Estero, FL 33928.

Veiks lauko baras, kavinė, koncertuos grupė „Jaunystės žiedai“ iš St. Petersburg. Visus norinčius kviečiame registruotis iš anksto. Kreiptis į Irmą Gulbinaitę tel.: 239-200-8278; el. paštu: **kursiunerija2000@yahoo.com** arba į Ilmą Izdonavičiūtę tel. 239-940-0545; el. paštu: **ilmaiz@yahoo.com**

Visiems, važiuojantiems iš toliau ir turintiems palapines, yra galimybė užsisakyti vietas pačiame parke. (Daugiau: **www.floridastateparks.org** arba tel. 239- 992-0311). Vienos nakties kaina 24,42 dol. Jūsų paslaugoms taip pat artimiausias viešbutis „Best Western“. Visiems, prisistačiusiems St. Johns Day's dalyviais, suteikiama 15 dolerių nuolaida.

Apsilankykite www.draugas.org